

Luceafărul

de Vest

Nr. 53
Trim. III
2022
Fondat 1987

Asociația Cultural Umanitară „Luceafărul de Vest” Timișoara

TOAMNĂ EMINESCIANĂ

*A venit toamna iubito
Și-n via de la țară
Strugurii au început să plângă
Plâng și eu înfiorat
Și cotropit de îngerii de rouă
Aștept cu-nfrigurare
Să vină iarna
Cu fluturi de zăpadă să mă ningă
Și-n somn să vină Eminescu
Cu stele și luceferi să mă plouă.
A venit toamna iubito
Ca o binecuvântare sau ca un blestem
Când Eminescu
e-n somnul meu un vis în așteptare
Îmbrățișează-mă să nu mă tem
De arșița din frigul nopților polare!*

Dumitru BUȚOI

**Uniunea Ziaristilor Profesioniști
din România**

*Împreună
scriem
istoria
elipei!*

Gala Premiilor Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România Jurnaliști redutabili, premiați pentru exelența în profesie

Pag. 2

DIACUL

Privesc, pe masă, blândul meu condei:
Îl port și când nu-l port. Și zi, și noapte.
Hârtia albă, în – albă – carnea ei,
E plină de tășuri și de șoaapte.

Condei avea și tata. Însă el
Îl mânuia spre-a desluși vreo carte.
Eu am făcut la fel. Dar și-n alt fel:
Am dus condeiful tatei mai departe.

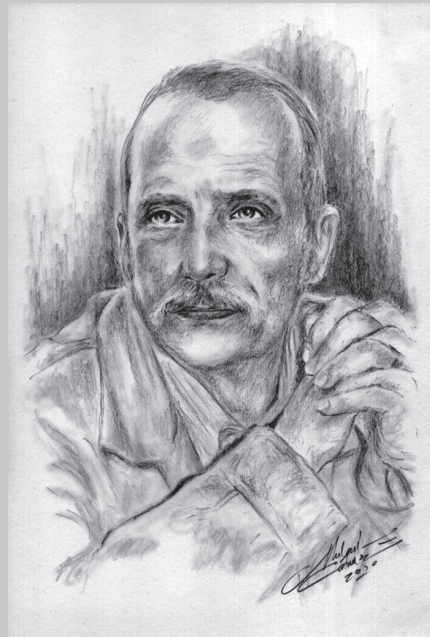
Bunicul – Dumnezeu să se îndure
De duhul lui – trudea, și el, la scris.
Plimba penița iute pe zăpis,
Ca pe-o închipuire de secure.

Străbunii mei, popor întrezărit
În tulburata sângelui oglină,
S-au sprijinit pe plug. Și, negreșit,
Pe sabie, pe lance sau pe flintă.

Îi știu pe toți. Îi simt. Plugari, oieri,
Cu snopul de săgeți într-o desagă,

Călugări, scribi, în post și privegheri,
Ori călăreți, înveșmântați în fier,
Rotind în soare lanțul greu cu ghioagă.

Din începuturi, fiecare-și duce
Destinul către mine, cel de-acum.

Eu însumi sunt fărămă dintr-un drum,
Cu-aceleași semne: grai, și neam, și cruce.

Când Domnul e cu noi, cine să sfarme
Acest torent de duh și de cuvânt?
Condeiful meu, condeiful meu cel blând,
Călit la focul Spiritului sfânt,
E cea mai oțelită dintre arme.

Eugen DORCESCU

**DRAGOSTE, PACE,
CREDINȚĂ -
TREI COORDONATE
ALE VIETII NOASTRE
SPIRITUALE
ÎN VIZIUNEA AUTORULUI
IOAN MIRESCU**

Pag. 16-17

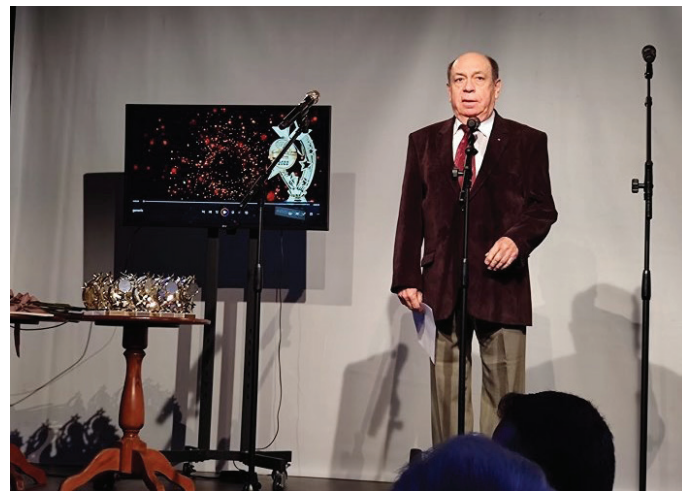

**Interviu
cu actrița
Oltea BLAGA**

Pag. 10-11

Gala Premiilor Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România Jurnaliști redutabili, premiați pentru excelență în profesie

Unul dintre cele mai importante evenimente ale breslei jurnaliștilor, Gala Premiilor anuale ale Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, a încheiat o nouă ediție a concursului „Pandemie și patriotism” care a relevat importanța și valoarea pentru societatea românească a presei independente.

În deschiderea evenimentului, președintele UZPR, Sorin Stanciu, a menționat implicațiile pentru întreaga breaslă a jurnaliștilor a Premiilor anuale ale UZPR, deschise și jurnaliștilor care nu sunt membri ai UZPR, precum și forța organizației care numără în prezent peste 4.300 de membri.

Unul dintre cele mai emoționante momente a fost o înregistrare cu motivele pentru care regretatul președinte al UZPR, Dor Dinu Glăvan, a ținut să alăture temele pandemie și patriotism într-un același concurs care să dea măsura extraordinarei adaptabilități și versatilități a jurnaliștilor români.

Conducerea UZPR – președintele Sorin Stanciu, vicepreședintele Miron Manega, secretarul general Mădălina Corina Diaconu – alături de purtătorul de cuvânt Lavinia Șandru, președinți de filiale, personalități ale presei, au premiat, rând pe rând, condeiele redutabile, seniori cu o îndelungată experiență de presă și tineri jurnaliști care deschid drumul noii ere a

presei, plină de provocări, dar și de eforturi de a relata pentru public la cele mai înalte standarde. Rând pe rând și-au primit distincțiile UZPR, susținuți de câte un Laudatio din partea colegilor de breaslă, Iancu Aizic, Tanța Tănăsescu, Veginia Vedinaș, Pompiliu Comșa, Dan Constantin, Sorin Ghilea, redacția DADA Tv, Claudiu Dumitrache, Maria Țoghină, Mihai Pânzaru PIM, Petrică Butuc, Neculai Muscalu, Lau-rențiu Sfinteș, Daniela Cupșe Apostoaei, Cornel Sorescu, Cristi Popovici, preot Eugen Tănăsescu, Sergiu Cioiu.

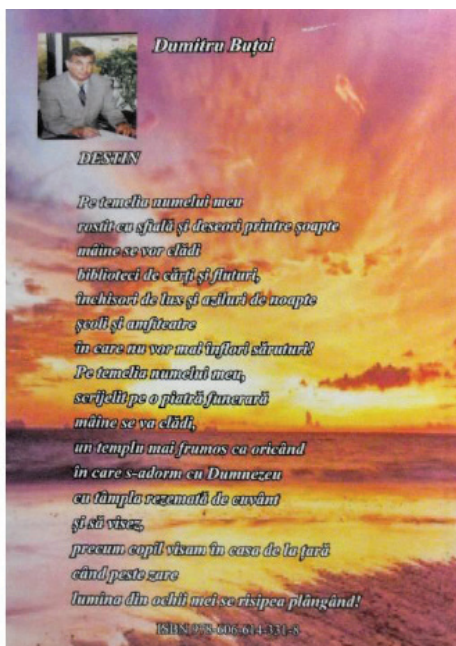
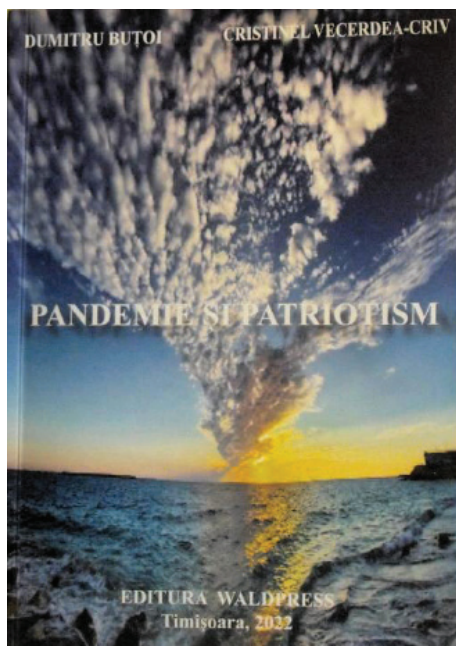
Prezent la eveniment, Toni Greblă, prefectul Capitalei, și-a exprimat respectul pentru mass-media și slujitorii săi, menționând relația excelentă cu presa în deceniile sale de activitate publică. La rândul său, Dan Cărbunaru, purtătorul de cuvânt al Guvernului, a exprimat un mesaj de susținere și de apreciere din partea primului ministru Nicolae Ciucă, adăugând și aprecierile sale personale, ca fost jurnalist, pentru efortul de fiecare zi al gazetarilor.

Gala Premiilor UZPR, care a distins excelența în profesie, s-a constituit, o dată în plus, într-un eveniment de marcă al toamnei jurnalistice românești, coagulând energiile unei bresle fundamentale pentru societatea din România.

Departamentul Comunicare

„Pandemie și patriotism”, volum de versuri lansat de Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, „Valeriu Braniște” Filiala Timiș

Vicepreședintele filialei Timiș a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România „Valeriu Braniște”, Dumitru Buțoi, a adunat în jurul noului său volum de versuri pe care l-a dăruit comunității, „Pandemie și patriotism”, la Uniunea Bulgară din Banat, cu sediul în Piața Unirii, nr. 14 din Timișoara, câteva personalități de marcă ale culturii bănățene. Au fost prezenți la lansarea volumului, luni, 25 iulie, seniorii jurnalismului din România, domnii Andrei Pogány, Ion Medoia, Petru Novac Dolângă, Nicolae Toma, Ioan I. Ionescu, Andrei Gorșcovoz, Stejărel Ionescu, prof. univ. dr. Dumitru Mnerie, coautorul volumului, caricaturistul lugojan Cristinel Vecerde-Criv etc.

Volumul „Pandemie și patriotism” a fost lansat, la începutul acestei luni, la Lugoj, în Galeria „Army” a Cercului Militar.

Titlul acestui volum de versuri este inspirat de concursul „Pandemie și patriotism” inițiat, sub egida U.Z.P.R., de cel ce a fost președintele acestei uniuni, regretatul jurnalist Doru Dinu Glăvan, cel datorită căruia, U.Z.P.R.-ului i-a fost recunoscut statutul de uniune de creație de utilitate publică, care o așează lângă Uniunea Scriitorilor din România, Uniunea Artiștilor Plastici din România, alte uniuni de creație din domeniul muzicologiei, cinematografeiei, arhitecturii ș.a..

Volumul se deschide prin cuvântul celor doi autori, poetul Dumitru Buțoi și caricaturistul Cristinel Vecerde-Criv, care expun în paginile 5 și 6, sub titlul „O carte care (nu) vă trebuie”, cum au gândit această carte de versuri. Urmează

paginile 7 și 8, de-a lungul cărora este adus în amintirea cititorilor regretatul jurnalist bănățean Doru Dinu Glăvan, sub titlul „S-a stins un simbol al presei românești/un om cu suflet risipit prin oameni!”, prima poezie a volumului fiindu-i dedicată, „Împreună scriem istoria clipei”.

Aproape fiecare poezie din volum este ilustrată cu câte o caricatură realizată de artistul vizual Cristinel Vecerde-Criv, imagini care completează versurile, oferind cititorului posibilitatea să reflecteze la cele citite prin aceste imagini și să stabilească conexiuni mentale.

În deschiderea lansării de la Timișoara, a luat cuvântul domnul Ioan I. Ionescu, magistrat și membru al U.Z.P.R. „Valeriu Braniște”, filiala Timiș, care a transmis, referindu-se la poetul Dumitru Buțoi și la noul său volum de versuri: „cartea acesta este un surplus pentru a-l clasifica ca un adevărat poet, ca un adevărat jurnalist, abundență de epite, comparații, metafore. Ea se constituie un pamflet virulent la adresa conducătorilor țării”.

O prezentare amplă a acestui volum a realizat jurnalistul bănățean Nicolae Toma, care în cuvântul rostit a transmis, printre altele: „Îmbinarea dintre poezie și ilustrații dă putere cuvântului scris, și, în același timp, imaginea poate fi privită ca o estimare mai complexă, și-mpreună scot în evidență momentele epopeice generate de pandemie pe care le-am trăit și se pare că încă nu vom scăpa definitiv. Pe lângă cele două teme, patriotism și pandemie, mai deslușim și strigăte de revoltă față de anumite realități din această țară. Poemul manifest „Și morții au nevoie de libertate”, care pe mine

m-a întristat, și în momentul citirii m-am gândit, cine și-ar fi putut imagina că după 77 de ani de la moartea lui Hitler va răsări un alt urmaș a lui Stalin și mai disprețuitor față de viața umană. Această carte reprezintă un document despre ororile pandemiei care ne-a marcat viața și a schimbat aproape tot ce știm, din temelie, și ne-a făcut, pe fiecare, să trăim momentul, niciodată nu va mai fi cum a fost”.

„Activitatea domnului Buțoi, cred că se reflectă prin coperta cărții. Pe copertă apare o tornadă, care consider că-i sufletul dumnealui veșnic zbuciumat și ancorat în realitate, iar pe verso-ul coperții apare un cer, un soare înflăcărat, o furtună a naturii care s-a reflectat în decursul timpului și asupra personalității poetului Dumitru Buțoi”, a spus poeta Mariana Ivaniuc în cuvântul rostit în timpul lansării acestui volum.

Cartea „Pandemie și patriotism”, versuri și caricatură, de Dumitru Buțoi și Cristinel Vecerde-Criv, a apărut la Editura „Waldpress” din Timișoara, în anul 2022, cuprinde peste 90 de pagini și este împărțită în două capitole. Primul capitol nu are titlu și este dedicat poeziei de protest, iar cel de-al doilea capitol, intitulat „Războiul globulelor roșii și albe”, conține poezii prin care autorul își exprimă îngrijorarea pentru războiul din Ucraina, prima poezie din capitol fiind scrisă chiar în ziua în care Rusia a invadat Ucraina, 24 februarie 2022 și se intitulează „A-nceput războiul”.

În cuvântul rostit în timpul lansării, jurnalistul timișorean Petru Novac Dolângă a făcut un apel la unitate și înțelegere pentru toți oamenii care creează, care depun eforturi să scrie, astfel încât să nu fie o ierarhizare a lor, pentru că, „ceea ce rămâne, este sinceritatea, corectitudinea, trăirea lirismului” creației lor. Distinsul jurnalist consideră că „nu sunt poeți mari și poeți mici, sunt doar oameni care vibrează cu sufletul la lirism, la poezie și care se exprimă, fiecare în partea lui, fiecare cum simte. Fiecare este și mare și mic. Cine crede că sunt ierarhii, nu folosesc nimănui și la nimic”, iar referitor la poetul Dumitru Buțoi, Petru Novac Dolângă a transmis că, „s-a exprimat întotdeauna din sufletului lui sincer, în diferite etape. El s-a perfecționat în timp, foarte mult. A făcut și studii universitare a luat-o de la bază, de jos. E un autodidact perfect și a ajuns la poezie. El este un vizionar, între metafizic și teluric, între oniricul nostru

(Continuare în pagina 4)

Cornel SERACIN

VINE IARNA

După o toamnă blândă vine gerul,
Se pregătește o iarnă lungă, rece,
Te uiți în sus, de sticlă-i cerul,
La asfințit privești
cum vântul bate și petrece...

Prin auriul serii, auria Lună trece,
Biserica celestră și-a adunat tot clerul
Cu slujba ei păcatul să îl sece,
În cor de stele tremură eterul.

După o toamnă blândă vine frigul,
Prin hornul casei se ridică fumul,
La crepețitul dimineții
cântă cucurigul,

Fulgi albi încep
să cadă cu duiumul...
Pe argintul drum al vieții
trece anul...

Dar vine altul,
să-mi mângâie tăpșanul

APĂ CURGĂTOARE

Curge apă curgătoare,
S-a născut curgând:
Șarpe lung, până la mare.
Sălciile aplecate plâng.

Argintiu și lungul rând...
Privegheat de osre:
Privind mă îndeamnă- un gând:
- Totul gurge oare?

Marea se zbate -ntre maluri!
Nu-i ajung doar valuri?
Dra e-o apă vie!

Poate ea nu știe?
Crede însă că prin soartă
Neptun (sau alt zeu)
îi deschide -o poartă

BINELE SĂ FIE ETERN

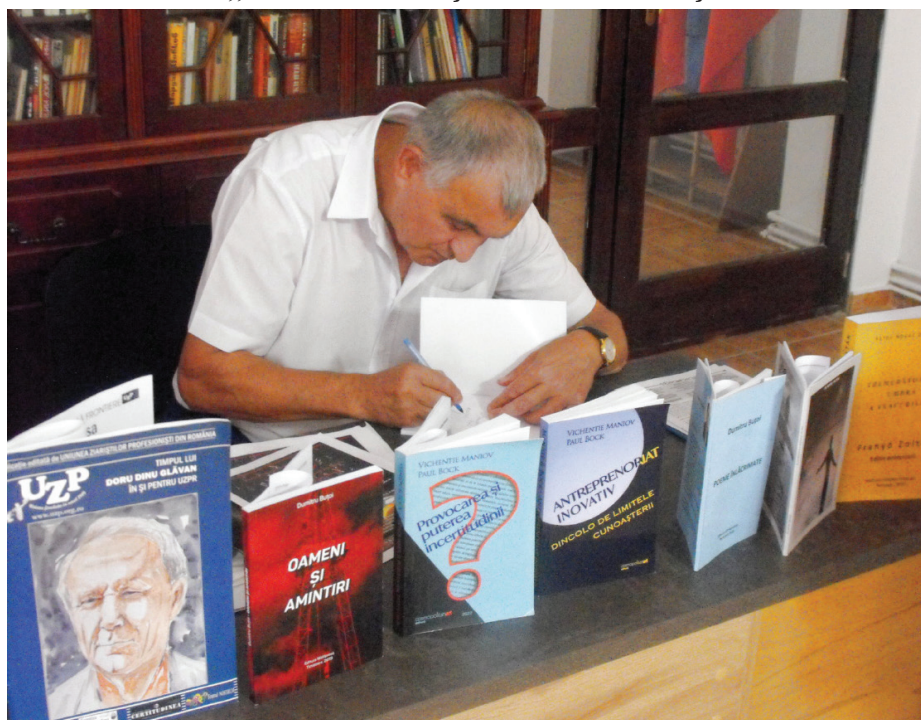
Șarpele scormonește în om,
Continuă neobosit de la Eden.
Dumnezeu l-ar fi făcut etern?!
A putrezit și măruș conștiinței în pom

S-a împrăștiat pe Pământ din Infern.
Să transforme omul în gnom,
Să stârpească a Creației tron....
Din Cer săgeți de Lumină se cern...

Pe Pământ Dumnezeu ascultă de soare;
Eternul se transformă-n finit....
- La finalul erei șarpele moare.

Pe pământ devine noul Eden,
Întotdeauna răul are sfârșit:
Poate, doar binele să fie etern!!!!
Pascu HETES

„Pandemie și patriotism”, volum de versuri lansat de Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, „Valeriu Braniște” Filiala Timiș

(Urmare din pagina 3)

de fiecare zi, între visele noastre și ceea ce este dincolo de asta”.

Momentele oratorice din timpul lansării volumului au fost încheiate odată cu cuvântul rostit de președintele U.Z.P.R. „Valeriu Braniște”, filiala Timiș, Ion Medoia, care, în cuvântul rostit a readus în atenția celor prezenți personalitatea jurnalistului Doru Dinu Glăvan și a apreciat faptul că regretatul jurnalist bănățean a reușit pe timpul vieții domniei sale „să demonstreze că, ce făc ziariști, este muncă de creație și de utilitate publică”.

În finalul lansării, vicepreședintele Dumitru Buțoi a oferit, din partea Asociației Cultural-Umanitară „Luceafărul de Vest”, diplome și distincții pentru contri-

buția în domeniul cultural-artistic, astfel, Diploma de Excelență și un desen cu portretele poetului Mihail Eminescu și a poetei Veronica Micle, realizate de maestrul Ștefan Popa POPA'S, au fost înmânate doamnei Zorica Dan, poetă, iar doamnei Mariana Ivaniuc, poetă, pentru implicarea și susținerea proiectului „Eminescu, un vis în așteptare”, distincția „Meritul Cultural” și un desen al portretului poetului Mihail Eminescu. Domnului Petru Novac Dolângă, pentru perpetuarea spiritului românesc în Europa și în lume, i-a fost oferit „Meritul Cultural” și un portret Eminescu.

Recenzie publicată
în ziarul TIMIȘOARA

UNDE-I APA DE ALTĂDATĂ ?

Moto:

**„Ca un refren mereu să-ți vie-n gând
Dar unde-s zăpezile de an?”**

(Fragment din Balada doamnelor de altădată de François Villon, în traducerea lui Lucian Blaga.)

Unde-i apa... de-altădată în anul de grație 2022? Unde-i neaua, din care să se prelingă sub sărutul soarelui apa miraculoasă care să ne sfințească sau măcar să astâmpere eterna sete de frumos a poezilor de altădată, dar mai ales, de acum? Deocamdată, numai în amintirea copilăriei mele magice. Existența mea nu poate fi concepută în afara Crișului Pietros. O copilărie, adolescență și chiar primă tinerețe le-am petrecut lângă râulețul ivit din vintrele cu argint ale Apusenilor. Nu puteam să concep un sat fără a fi întins de-a lungul unui râu, după cum nu-mi puteam închipui un cer fără soare sau o noapte fără stele. Atât de mare îmi era dragostea față de apa râului care trece în dreapta satului meu natal Șebiș de Beiș încât din imprudență era să-mi pierd viața. Cred că nu aveam mai mult de vreo cinci ani când, văzând-o pe Savetuța Gudiu, fata ce păzea o scroafă cu porci în luncă cum „trece apa Pietroșii”, am luat-o curajos pe urmele ei. La mijlocul cursului de apă, valurile repezi mi-au înfocat cămașa lungă de cânepă pe care o purtam și m-au răsturnat, târându-mă fatalmente spre „dubină”... La o așa vârstă fragedă nu apucasem încă să învăț să înot. Auzind zgomot de trup căzut în apă, Savetuța a întors capul și a zărit o pânză albă din care se ȳtea părul capului meu. A plonjat imediat în apă și a apucat să mă tragă la mal înainte de a ajunge la „dubina” de aproape doi metri de lângă „tălechiul” (grădina) popii... Nu apucasem să beau prea multă apă, dar dacă nu ar fi fost Savetuța, m-aș fi înecat cu siguranță... Am fost dus acasă, iar mama s-a speriat groaznic. A mulțumit cu lacrimi în ochi salvatoarei mele, căreia îi port recunoștință până la sfârșitul zilelor mele. În ciuda acestui episod, care ar fi trebuit poate să mă sperie, aventura mea de dragoste cu apa Crișului Pietros a continuat, pecetluind parcă acea zicere a lui Nietzsche, potrivit căruia ceea ce nu te poate distruge te face mai puternic. Am crescut lângă acea apă minunată, firul de beteală vie care mi-a încins mijlocul. Mă duceam la pescuit de mreie după ce scormoneam după râmele cele mai roșii în gunoiul de grajd, iar după ce apăreau cosașii pe imașul satului unde păzeam bibolii cei negri, îi prindeam, le rupeam picioarele să nu mai poată sări, îi

introduceam cu grijă într-o cutie goală de chibrituri să aibă aer și mă duceam la pescuit de clenii. De multe ori, mama se baza pe ce aduceam eu pentru masa comună, mreie sau clenii. Însă cea mai frumoasă comuniune cu Crișul Pietros era scăldatul. De la batoză unde oamenii din sat treierau snopii de grâu la ceapeu, aruncându-i deasupra în gura flămândă a acesteia, după ce întreg stogul dispărea, bărbați și femei se îndreptau spre locuri osebite, să se scalde. După ce se scufundau în apa răcoritoare, deasupra lor rămânea o clipă sferică aură de pleavă din spicele treierate pe care valurile o purtau apoi la vale. În urma bărbaților, veneam și noi, băieții mai răsăriți, care lucram la batoză alături de mamele noastre, chiuind de bucurie că ne astâmpărăm fierbințele trupurilor.

Apa cea limpede a Crișului Pietros a fost un fel de apă a Iordanului biblic sau a Gangelui indian. În el se săvârșea un fel de botez pe timpul verii, în coturile lui se scufundau mănunchiurile de cânepă de amțeau peștii, întorcându-se cu burțile în sus, spre marea noastră mirare, a copiilor, acolo se spălau cămașile noastre albe, tot de cânepă, țesute în război, acolo se spălau însă și intestinele groase ale porcilor sacrificați înainte de marea sărbătoare a Crăciunului cu ajutorul boabelor de porumb. Oamenii obișnuiau să spună nu Crișul Pietros, ci „apa Pietroșii”, pentru că venea de sus, de la comuna Pietroasa, considerată în epoca interbelică un fel de Sinaia a Bihorului, lângă frumusețile aproape virgine ale Platoului Padiș. Dar apa adorată se preschimba ades într-o te-roare supremă când se preschimba din

cauza ploilor abundente din Munții Apuseni într-un adevărat fluviu care mâna spre vale bolovani cât butoaiile moților, distrugând totul în calea lui. Într-o primăvară, râul a venit atât de umflat și de mănios încât a rupt podul de la Lelești, un sat aflat imediat în amonte de Șebiș, iar o elevă și-a salvat viața pentru că a avut inspirația să se țină strâns de o grindă a podului distrus. Cum toată copilăria mi-am petrecut-o citind cărți și păzind bibolii familiei și ai vecinilor mei, un moment deosebit îl trăiam atunci când coboram pe ulicioară, la orele prânzului, spre sat. Bibolii se îndreptau ca atrași de un magnet spre apa răcoroasă a Crișului Pietros. Beau întâi pe săturate și apoi înaintau spre dubină ca niște hipopotami irezistibili. Mă aruncam și eu în apă, îi călăream pe rând și îi spălam cu răbdare de mocirla argiloasă închegată de soarele verii pe spatele și coastele lor. Bibolii pufneau de plăcere, după ce închideau și deschideau apoi nările lor negre, lucioase. Ceilalți copii se uitau speriați la mine: nu îndrăzneau să intre în ciurda care ocupase toată dubina.

Pocnind din corbaciul împletit din fâșii de piele peste apa râului scoteam apoi bibolii din apă ca să-i duc înapoi la păscut pe imaș. După câteva ore, eram dezamăgit: de toată truda mea de a-i spăla se alegea praful. Pieile lor negre, strălucitoare, bine spălate în apa Pietroșii, se încălzeau iar la soare și bibolii se tăvăleau din nou cu voluptate în bălțile stătute, argiloase ale imașului. Crusta de argilă căpătată în aceste mici mlaștini îi apăra cel mai bine de muște. Îmi aduc aminte că primele mele versuri citite la cenaclul literar al Școlii generale din Sudrigiu, înființat de inimosul profesor de limba și literatură română Rusu Gheorghe, de fel din Topleț, județul Mehedinți erau așa: „Cade frunza de pe arbori/precum smoala de pe biboli...” Profesorul Rusu nu a uitat niciodată această imagine poetică pe care mi-o amintea mereu... Imaginea bibolilor mei scufundați în apa Pietroșii m-a urmărit multă vreme, inspirându-mă în scrierea acestui sonet din prima mea carte intitulată „50 de sonete”, apărută la Editura „Dacia” în anul 1994, după moartea mamei mele dragi:

„Pegasul meu e-un bibol mare-n sat/
El clatină un munte cu copita/În ochi îi strălucește dinamita/Când zboară peste
(Continuare în pagina 6)

Pașcu BALACI

UNDE-I APA DE ALTADATĂ ?

(Urmare din pagina 5)

râpe de păcat/ Cu aripi roșii, fulgerând zăltat/ Cu stele noi el samănă orbita/ Iar toamna, luna fumegă ca pita/ Când iese din cuptoru-nfierbântat/ Eu mă prefac în pruncu care-am fost/ Și călăresc pe lata lui spinare/ În umbră-i aflu astăzi adăpost/ Când este frig, m-apropie de soare/ Târziu ne-ntoarcem frânți în satu nost/ Și-n iesle, anii mei îi pun mâncare...”

În capătul de sus al Șebișului exista un izvor cum nu mi-a fost dat să mai văd niciodată și nicăieri până acum. Un ochi de apă zidit cu pietre de râu din mijlocul căruia se vedea cum iese apa cea proaspătă, zvârlind firișoarele de nisip în sus... În ziua de joi, când era târgul cel mare de la Binș (Beiuș), toate căruțele din satele Lelești, Buntești, Săud, Poieni de Jos, Poieni de Sus și Ferice opreau pe doalmă, pe coama fostei căi ferate de la Sudrigiu spre Budureasa și Stâna de Vale... Oamenii coborau cu canta de lut în mână să o umple cu minunata apa din izvorul Șebișului... Și, dintr-o dată, s-a întâmplat o nenorocire. În vara anului 1980, apa Pietroșii a venit atât de mare încât și-a schimbat cursul în dreptul satului nostru și a acoperit izvorul cel străvechi... Oamenii au căutat să sape în locul unde a fost după ce cursul s-a mutat iar, dar nu au mai dat de vâna măiastră a izvorului...

Atunci s-au dus la izvorul de la „josani”, izvor diferit de cel al „susanilor”, adică al sătenilor care aveau casele în susul așezării... dar parcă nu mai era aceeași apă ca și cea de dinainte...

Primul meu șoc în legătură cu calitatea apei s-a petrecut prin vara anului 1967. Am fost nevoit, alături de alți copii săraci din sat, să mergem la săpat de porumb la Batăr, o localitate cu pământ mult mai mănos, situată în sudul județului Bihor. Eram de statură mică, slab, era mai mare sapa decât mine. Cu toate acestea, norma era destul de consistentă, un șir lung, parcă interminabil, de porumb de săpat pe zi. La orele prânzului, am mâncat „din brișcă”, frugal, alături de alți copii și oameni de la noi din sat. Apoi ni s-a adus apă în niște bidoane mari, albe, din aluminiu. Am întins și eu, când mi-a venit rândul, cana de metal spre a-mi fi umplută. Apoi m-am tras la o parte spre a putea bea apa în liniște. Am luat prima înghițitură, dar după ce am simțit gustul apei în gură, mi s-au bulbucă ochii de neplăcută sur-

priză și, ferindu-mă să nu fiu văzut, m-am aplecat după un tufiș și acolo am evacuat lichidul cu gust sălcu... Nu mi-am putut închipui ca apa să aibă alt gust decât acela cu care fusesem obișnuit din fragedă pruncie...

După atâta amar de apă a Timpului prin care am înnotat și eu, am vizitat în mai multe rânduri satul unde m-am născut. S-a făcut mai frumos, s-au ridicat case mari, a fost asfaltat drumul, dar... a scăzut îngrijorător debitul Crișului Pietros. Pietrele sale, altădată lustruite de șuvoaiele limpezi, acum sunt acoperite cu un soi de mușchi verzulii, alunecos.

Iar un bărbat cu care am fost în mai multe rânduri în copilărie la pescuit cu undița mi-a povestit cu jale că nu mai sunt pești pe „apa Pietroșii”, ci incredibil de mulți șerpi... O tristete nemăsurată apasă asupra mea de la aflarea acestei vești incredibile. Se știe că 97 la sută din apa planetei se află în oceane, fiind apă sărată, de nebăut. Doar trei la sută este apă nesărată, dar din acest mic procent, trei pătrimi se află în corpurile ghețurilor. Practic, nouă, pământeniilor, ne-a rămas foarte puțină apă limpede și bună de băut...

Abia acum îmi dau seama ce fericită copilărie am avut... Lângă „apa Pietroșii” cea prin care se vedeau pietrele până în adâncuri și peste care treceau bancuri întregi de pești, de mreie, clenii și scobari...

Apa de-altădată este mai mult în imaginația noastră, în amintirile noastre despre o apă neîncepută dintr-o magică fântână a copilăriei. În satul meu natal Șebiș de Beiuș, aproape toți sătenii aveau fântână. A avea fântână proprie era un semn de distincție, de noblete. Nu mai depindeai de izvorul de la capătul satului, de izvorul de la moara lui Sivu Șchiopu sau de cel de la capătul din jos al satului. Când venea învolburata apă a Pietroșii, izvoarele se înnecau. Dar reveneau la lumină și la limpezimea lor rece și atât de râvnită de gâtlejele însetate. Dar ce te făceau dacă ploile țineau câteva zile întregi? De unde să iei apă? De la vecinii care aveau fântâni. Le dădeai binețe, scoteai pălăria din cap și adresai cea mai penibilă dorință: „Nu faci bine să ne dai o cantă de apă din fântâna voastră?”

„Cum să nu?”, răspundea întotdeauna vecinul, „încă mă bucur că dacă se ia apă multă din fântână, cu atât se îmbunătățește!”. Și așa era. Pe vremea

aceea, oamenii nu prea știau de pompe acționate electric care să-ți soarbă apa din fântână în câteva ore. Dacă omul voia să-și curețe fântâna, scotea apa cu găleata și transpira serios. Apoi cobora până în fundul fântânii, fie folosindu-se de niște cercevele îngropate pe jumătate între pietrele care alcătuiau zidul rotund al fântânii, fie lăsându-se înăuntru cu un soi de hârzob. Ajuns acolo, cu ajutorul unui cancioc curăța nămolul depus cu trecerea anilor până dădea iar de pietrișul original, făcea semn și nămolul era tras în sus. După ce gazda lua și ultima lingură de nămol, pune pe fundul gropii din fântână (care începea să mustească iar de apă limpede și rece!) un brâu mare de var nestins de Meziad, cel mai bun var din Munții Apuseni. În contact cu apa, calcarul începea să fiarbă dezvoltând o căldură care ucidea orice virus posibil. Astfel se curățau fântânile copilăriei mele la Șebiș... Tata suferea de faptul că nu aveam o fântână a noastră... Și într-o vară, cu ajutorul fratelui meu Puiu și cu mine, a început să sape groapa pentru fântână... Sudoarea era preambulul sărat al romanului de aventuri care a urmat odată cu săpatul fântânii. Era greu de săpat pentru un motiv foarte simplu: pământul Șebișului de lângă apa Pietroșii este plin de bolovani ca de măsele de balaur... Sub loviturile crunte de târnăcop săreau în sus scântei albastre și galbene ca de artificii... Apoi am dat de acel loess albastru pe care îl știam de pe fundul dulbinelor Crișului Pietros... Cel mai greu era să treci de cumplitul loess... Vârful târnăcoapelor noastre se înfigea în loess ca în slănină... Am nimerit un strat atât de gros, încât tata era gata gata să renunțe: parcă greaua cuirasă vântată nu se mai termina... Un strigăt de triumf a răsunat în adâncul fântânii: frate-meu a izbit și a țâșnit apa ca un sânge transparent dintr-o carotidă tăiată cu cuțitul... Am evacuat resturile de loess, am mai săpat să dăm de cel mai puternic izvor și tata a început să clădească cu migală pereții rotunzi ai fântânii... Cu fiecare piatră lătareată pe care i-o scoboram, el se ridica spre lumină... Până a ieșit de-a binelea la suprafață... Apoi am scos din nou apa ce se tulburase, am lăsat-o să crească toată noaptea, iar am scos-o, am pogorât doi brâși mari de piatră de var de la Meziad ca să curețe fântâna... Tata s-a prăpădit în februarie 1991. Dar fântâna lui a rămas în curtea casei părintești ca o chemare tainică... Am de gând să o curăț la primăvară... Cu sentimentul că mă curăț pe mine însumi...

(Va urma)

POETUL MIHAI EMINESCU LA TIMIȘOARA

Ioan IONESCU
membru UZPR - Timiș

Profesorul Aron Pumnul în ultimii ani ai vieții sale fusese bolnav și în această stare adesea părăsea clasa și se lăsa condus cu birja până acasă de elevul său Mihail Eminoviciu, de care se legase sufletește.

Turneul companiei teatrale Pascaly are loc în Ardeal și Banat în anul 1868, anul când în Dieta de la Budapesta s-a votat legea prin care în Ungaria și teritoriile administrative nu se recunoștea decât o singură nație și o singură limbă, cea maghiară! În fața acestui impediment cu urmări dintre cele mai grave, cărturarii români patrioți și-au îndreptat atenția către mijloacele menite să contribuie la conservarea sentimentului național. Teatrul fiind socotit unul dintre mijloacele importante pentru întărirea sentimentului național, a fost folosit cu prioritate în această luptă deloc ușoară. În aceste împrejurări social-istorice defavorabile ființei naționale românești, Mihail Pascaly și artiștii săi trec Carpații, sadișfăcând dorința românilor din mai multe orașe de a da reprezentații teatrale în limba română. Mihail Pascaly în preajma căruia a trăit o vreme Mihai Eminescu, a fost un pasionat și încrâncenat luptător pentru teatrul românesc, pe care-l socotea "cea mai trebuitoare școală pentru popor"

De la Brașov, compania teatrală Pascaly și-a continuat turneul artistic la Sibiu, Lugoj și Timișoara.

De la Lugoj, artiștii bucureșteni, fără Maria Vasilescu, și-au continuat turneul la Timișoara. Prezența lor în metropola Banatului de odinioară

a fost comentată de cele două ziare germane: Temeswarer Zeitung și Neue Temeswarer Zeitung. Astfel, Neue Temeswarer Zeitung, în numărul 172, marți 28 iulie 1868 (16 iulie 1868, stil vechi), public o amplă cronică privitoare la spectacolele ce urmau a fi susținute pe scena Teatrului orășenesc timișorean; este amintită comedia Ștregarul din Paris ce urma să fie jucată în seara respectivă (Ion Iliescu, Eminescu în Banat, Editor Biblioteca Centrală a Regiunii Banat, 1964, pp.31-39).

În Neue Temeswarer Zeitung din 30 iulie 1868 (18 iulie 1868, stil vechi) apar două articole; în Teatrul românesc cronicarul comenta pe larg succesul actorilor români din seara debutului pe scena teatrului orășenesc, se evalua jocul actorilor din Ștregarul din Paris, cu Mihail Pascaly și Matilda Pascaly în rolurile principale. "Doamna Pascaly, zicea cronicarul, în rolul Elizei aduce un aport însemnat și-și interpretează rolul cu multă pricepere", cu toate că se afla într-o situație "specială", așteptând de la o zi la alta să nască.

A doua zi, miercuri, 29 iulie 1868 (17 iulie 1868, stil vechi), actorii au avut zi liberă, ei urmând să prezinte al doilea spectacol joi, pe 30 iulie 1868 (18 iulie 1868, stil vechi). În permanență în mijlocul bucureștenilor se aflase poetul Iulian Grozescu, tânărul director al Teatrului orășenesc, care, fire bolnăvicioasă și fără familie, locuia în cartierul Fabric, la vărul său primar, învățătorul Traian Lungu, persoană cunoscută și prețuită de românii din această parte a orașului. În acest cartier, prin excelență românesc, exista o cu totul altă atmosferă, una românească, dominată de o viață economică, social și cultural proprie. Așadar, miercuri, 29 iulie 1868, actorii bucureșteni, cu Iulian Grozescu și Mihai Eminescu în mijlocul lor (cei doi erau poeți și cunoștințe mai vechi), au fost oaspeții românilor din cartierul Fabric.

După botez, potrivit datinei la români, a umat masa festivă, cu daruri din partea nașului, că daruri din partea finilor nu prea se aflau la îndemână. Ospățul la care au participat actorii și invitații de onoare, timișorenii în frunte cu protopopul Meletie D. Freghici și nașul Andrei Mocioni, probabil a avut loc la cunoscutul hotel-restaurant "Tigrul" din cartierul Fabric, stabiliment impozant în epocă, unde aveau loc spectacole literar-muzicale urmate de baluri, așa cum

avusese loc și spectacolul din ziua de 13 februarie 1866, dat de Corul plugarilor din Chizătău, cel mai vechi cor țărănesc din România, ocazie cu care liceanul Ioan Slavici recitase Deșteaptă-te, române, de Andrei Mureșanu.

Conform celor consemnate în registrul de nou-născuți al Bisericii Ortodoxe Române din cartierul Fabric, botezul lui Claudiu-Andrei a fost într-o zi de miercuri (24 iulie 1868, stil vechi), contrar normelor împământenite la creștini ortodocși, când nou-născutul, de regulă, se botează în zi de duminică.

Turneul trupei Pascaly s-a încheiat la Timișoara cu o cină dată de notabilitățile urbei în Parcul orașului, astăzi Parcul poporului, la care au participat numeroși invitați.

Mihai Eminescu și Ioan Slavici s-au cunoscut în perioada studiilor universitare vieneze. Slavici, militar în termen (voluntar) în Regimentul "Ramming", regiment cantonat în cazarma "Francisc Iosif I" (a treia casă de la Universitate, pe Bacherstrasse), urma, în timpul liber, studii juridice, în timp ce Eminescu, student audient, era văzut la cursurile de filosofie.

Eminescu și Slavici se împrietenesc, ei fac parte din cele două societăți ale tinerilor studenți români: "Societatea literar-științifică română" și Societatea literar-socială "România" din Viena; înscrierea lor în ambele societăți voia să însemne o pildă de imparțialitate și de urmat studenților împărțiți în cele două societăți și învrăbiți între ei. Exemplul lor, de bun augur, va duce peste puțină vreme la fuzionarea celor două societăți într-una singură: Societatea "România-Jună".

Slavici, la îndemnul lui Eminescu, audiază conștincios și cursurile de filosofie de la Universitatea vieneză, cursuri care-i vor prinde bine în ceea ce privește lărgirea orizontului său spiritual și formarea unei gândiri logice și filosofice. Așa că Mihai Eminescu și Ioan Slavici se vedeau și conversau aproape zilnic.

Apoi Eminescu și Slavici, în felurite discuții, căzuseră de acord cu privire la nevoia imperioasă a înființării, pentru românii de sub stăpânirea austro-ungară, a unui teatru național. Erau conștienți că turneul artistic al lui Mihail Pascaly cu trupa sa peste munți pregătire fără doar și poate opinia public românească pentru existența unui teatru cu stagiu permanent.

Mihai Eminescu a locuit la Ioan
(Continuare în pagina 8)

Dorel NEAMȚU

Și tot BANATU-i fruncea

*Am simțit cum curge-un foșnet
Și un râu ce se aprinde
În vârtoarea ce mă mișcă
A iubirii din morminte*

*Căci un LUCEAFĂR răsărit
În calea-a doi drumeți
Văd lumina la nesfârșit
Podoaba ce-o aveți*

*Și câte strune-or mai cânta
Acum ca și atunci
Tot TIMIȘOARA-i draga mea
Și tot BANATU-i fruncea!*

POETUL MIHAI EMINESCU LA TIMIȘOARA

(Urmare din pagina 7)

Slavici, cu intermitențe, până în dimineața zilei de 28 iunie 1883, zi sumbră și de doliu pentru literatura română. Eminescu va fi subchiriașul lui Slavici, cu acceptul soției sale; doar cu aprobarea coanei Catinca, Mihai din Ipotești va sta la masă, la aceeași masă cu soții Slavici.

Firește, contactul lui Eminescu cu bănățenii nu se rezumă desigur la acest destul de îndelungat turneu: interesul poetului pentru oamenii din Transilvania și Banat a continuat. Ceva mai mult, Eminescu a avut legături directe cu timișorenii. În Amintirile sale Ion Slavici arată, fără a preciza perioada, că Eminescu "Stătuse la Timișoara unde avea un frate mai mare". Într-adevăr, la Timișoara Eminescu a avut pe fratele său Nicolae, care se stabilise aici ca secretar la un avocat. Faptele sînt relatate de poet într-o scrisoare din 1868, către un cunoscut prieten timișorean. Poetul îl ruga stăruitor să-i dea unele informații în legătură cu fratele său despre care atunci el nu mai știa nimic, „în Timișoara, trebuie să fi trăind un om sub numele de Nicolae Eminovici – scriitor la avocatul Emerich Cristian. Acest om este fratele meu. Nu știu de ani nimica de el”. Și Eminescu preciza în scrisoare: „În anul 1867 am avut onoarea a vorbi cu d-voastră”(sublinierea ne aparține, I.I) și am gîndit cu prin pozițiunea districtă ce ocupați, veți fi în stare să-mi dați o asemenea relațiune”. (Reprodus după : L.E. Toronțiu, Studii și documente

literare, vol.IV, 1933, pag. 138). Pe baza acestei mărturisiri I. Scurtu conchide în studiul „Eminescu în Banat” („Semănătorul”, 12903, nr.53) că Eminescu a fost la Timișoara în 1867, deci cu un an înaintea turneului trupei lui Pascaly. Cu ce prilej nu se poate ști, dar autorului i se pare îndreptățită ipoteza și pentru faptul că „în acea vreme Eminescu trecuse prin Sibiu, fiind văzut de N.Densușianu. Cu toate că presupunerea nu se poate susține și cu alte argumente, fiind susceptibilă de o anumită rezervă, este important să reținem împrejurarea că Eminescu a întreținut în tinerețe un contact viu și direct cu bănățenii. Am adăuga la legăturile sale încă un fapt semnificativ: prietenii. Din cercul intelectualilor bănățeni, în afara bunului său prieten de la Șiria, Ion Slavici, Eminescu a cunoscut pe I. Hoșanu (Șoimoș-Lipova), C.Popasu, D. Joandrea (Lugoj) etc. Eu care va fi avut relații amicale în cadrul societății „România jună”, în anii studenției sale la Viena. În unul din rapoartele societății, între membrii bănățeni sînt amintiți I.Mețian, N.Popea, T.Ciontea, dr.N.Oncu din Arad și alții. Despre Ion Hosanu, Slavici mărturisește în Amintirile sale, că prin medierea lui „am făcut cunoștință cu Eminescu”.

Bibliografie

1.Nicolae Danciu Petniceanu, *Domnul Eminescu sosește iarna*, Editura Mir-ton, Timișoara 2000

Adrian George ITOAFĂ

căsătorit cu toamna cea trecută

*căsătorit cu toamna cea trecută
pe coridorul degetelor stângi
creșteau felinele pe mandoline
și-apoi răsună stropi de struguri
în pahare chioare
beat n-am știut să cânt
la ziua împiedicată
și alte săptămîni treceau trunchiate
un trubadur ascuns prin coarde
îmi plînge în batistă
și mă apucă toamna rătăcită
coboră-n frunze fără de habar
legată strîns cu șnururi de araci
pe degete îi cresc ciorchini
și curge vin de rămas bun*

**te vopseam cu buzele
pe buze și cireșe**

*am recondiționat un scaun
era scaunul pe care tu stăteai
și te vopseam cu buzele pe buze
și cireșe
ne îmbrățișam necopți
pe mere pârguite
și scaunul scrâșnea din dinți
pe tot spătarul
veneeai pe brațele cuierelor plecate
pe hol parfum lăsat în jurul tău
iar eu prea beat și împiedicat
mă satur...
adorm pe mușchi crescuți
la ceasul nopții
în timp ce mă-nvelei cu trena lungă
mai stai puțin să-mi fie somnul lin*

UN OM ÎNTRE OAMENI

Miorița Săteanu

Pe doamna Miorița Săteanu o putem socoti un om între oameni, amintindu-ne de romanul lui Cezar Petrescu, cel care așa l-a numit pe Nicolae Bălcescu.

Așa este doamna inginer și psiholog Miorița Săteanu, dacă ne gândim la traseul vieții domniei sale: o luptătoare, mereu atentă la cei ce au nevoie de orice fel de ajutor, de îndrumare – de la copiii de toate vârstele și necesitățile până la vârstnicii singuri, bolnavi, dar și lângă toți acei pe care i-a întâlnit, le-a cunoscut viața.

Energică, talent înăscut pentru a crea legături, prietenii între oameni,

spirit altruist, proiectele inițiale au fost desăvârșite în diferite întâlniri, manifestări, acțiuni, articole în presă, cărți.

Se implică, se dăruiește, se zbate pentru a se finaliza în chip excepțional orice proiect. Cum am mai spus, o luptătoare tenace pentru binele tuturor, dăruiește, împlinește.

Președintele Cenaclului "B. Șt. Delavrancea", avocat dr. Pașcu Balaci, o caracterizează, pe bună dreptate, astfel: "A venit la Cenaclu în armură de inginer și a ieșit cu aripi de înger." (Miorița Săteanu, "Culegător de praf de stele", p. 8)

Iubitoare de literatură – și nu numai – a citit și a analizat cărțile celor ce s-au lansat la Cenaclul de la Baroul Oradea, scriind rânduri frumoase și valoroase despre aceste volume.

Cei ce o cunosc pe doamna inginer Miorița Săteanu o apreciază ca pe o femeie de esență tare, cu educație și principii sănătoase de viață, păstrătoare a bunelor tradiții de viață, apropiată de oameni, dornică să sfătuiască și ajute prin proiectele inițiate în multe domenii (sociale, culturale, etc.), ducându-le la bun sfârșit împreună cu colectivul pe care și l-a format și care o sprijină.

Funcțiile, titlurile, distincțiile și

alte forme de răsplată avute de-a lungul vieții (Cetățean de Onoare al orașului Oradea, Președinte al Uniunii Femeilor din Bihor, membră în Centrul Internațional al Femeii din Stockholm) dovedesc că în orice domeniu s-a manifestat – viață de familie, socială, culturală, profesională – a avut succes, a știut să transmită gânduri și sentimente ce îndeamnă la speranță, la încrederea că Binele, Adevărul, Iubirea pot birui.

Îi dorim doamnei Miorița Săteanu sănătate, viață plină de activități care s-o bucure, suflet senin și să rămână în memoria celor ce au cunoscut-o și i-au fost aproape precum scrie profesorul poet Aurel Horgoș: că mulți ne vom risipi, "vom fi plecați", dar domnia-sa "va fi prezentă pe soclul amintirii." (Miorița Săteanu, "Culegător de praf de stele", p. 13)

Nu vrem să regrete nimic, totuși, în unele ceasuri, când nostalgia o va năpădi, inima să-și răcorească fredonând: "Sunt vagabondul vieții mele/ Ca într-un film cu Raj Kapur./ Culegător de praf de stele/ Și cusurgiu fără cusur./ Dar când adorm spre dimineață/ Îmi reproșez de la-nceput/ Că n-am luat totul de la viață/ Și nu i-am dat cât aș fi vrut..."

Nona TUDOR

AVEM ...

Popor sărac, avem comori:
O lege sfântă veche,
Avem un dulce grai frumos
Și port fără pereche.
În legea noastră am aflat
De veacuri mângâiere,
Prin ea și graiul s-a păstrat
În vremuri de durere.
Alt grai pe lume nu ar fi
În stare niciodată,
Să cânte doina dorului
Așa de înduioșată.
Iar portul cel adevărat
În mândra-i potrivire
Arată darul ce s-a dat
Acestui neam de fire.
Zadarnic spun că suntem proști
Și nu avem cultură,
Avem comori
Care trag mai mult
Cu multă învățătură.
Poporul meu sărac
Tăria e în tine,
Oricum ai fi tot tu ne dai
Nădejdea de mai bine.

(Drapelul nr. 71-1917)

MĂI COPILE

Un melc, ce-l vezi în cale, ferește-l, nu-l strivi,
Că Tatăl și pe tine, așa te-o potrive.

Șopârlei, ce la soare-și pârlește corpul său,
Dă-i pace, să se uite și ea spre Dumnezeu.

O creangă de-ți stă- față pe calea unde treci,
N-o rupe, ci mai bine-nvață să te-apleci.

De afli prin pădure un cuib cu pușori,
Gândește, că nici ție, nu-ți place ca să mori...

Acasă sau la școală, ori-unde lucrul tău,
Începe-l și sfârșește-l cu bunul Dumnezeu.

Și multe măi copile, aș vrea ca să-ți mai spun,
Să ai pe lumea noastră, un suflet blând și bun.

Iubește-ți mult părinții și scumpă țara ta,
Ș-atuncea toți și toate, te-or binecuvânta.

Păzește cât zece porunci dumnezeiești,
Și roagă-te și lucră, creștin să-mbătrânești.

Gheorghe BĂLTEAN

Interviu cu actrița Oltea Blaga

Actriță la Teatrul Clasic „Ioan Slavici” Arad, mamă, om de cultură, Oltea Blaga este unul din oamenii care transmit emoție în tot ceea ce întreprind. Născută în 3 iunie 1973, la Buciumeni, județul Galați, a urmat între anii 1991-1995 cursurile Universității „Hyperion” București apoi Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică București, secția Arta Actorului (film, teatru și TV), clasa prof. univ. Ion Cojar.

Am avut plăcerea unei discuții despre viață, despre oameni și artă, sub culorile toamnei arădene, care pătrunde în oameni și vise deopotrivă.

Cristian Mladin: Oltea Blaga, îți mulțumesc pentru amabilitatea de a purta acest dialog, de această dată nu pe scenă, ci sub ultimele raze ale soarelui de septembrie, ce ne fac să zâmbim toamnei.

Oltea Blaga: Mă bucură enorm să stau de vorbă cu tine și îți mulțumesc pentru că m-ai ales pentru acest dialog. Te-am apreciat încă de pe vremea când am avut norocul să te am elev și să te cunosc, iar felul în care ai continuat să te cauți și să te dezvălui prin intermediul teatrului, scrisului, picturii sau sportului, m-a făcut să te admir și să te apreciez din ce în ce mai mult. Mi-a făcut o mare bucurie provocarea ta la destăinuire și îmi face plăcere oricând să stăm la povești. Să începem!

C. M.: Recent, publicul arădean a avut ocazia să te revadă în spectacolul de succes „Tartuffe” de Moliere. Cum ai trăit această piesă acum, la 10 ani de la premieră?

Oltea Blaga: Cu uimire, curiozitate, emoție, bucurie și satisfacție. Cu uimire, pentru că a fost o mare surpriză reluarea acestui spectacol; cu multă curiozitate, pentru cum s-au așezat lucrurile în 10 ani; cu emoție pentru că întâlnirea (ca și reîntâlnirea) cu Dorine au fost o mare încântare; cu bucurie, pentru tot ce fac din iubire și pasiune și cu satisfacție pentru că lucrurile acum, ca și atunci s-au legat de minune. Să vorbești despre credință, falsă credință, minciuni, intrigă, prefăcătorii, se pare din nefericire că e mereu de actualitate. Și pe vremea lui Moliere, și acum 10 ani, și astăzi.

C. M.: Trăim vremuri tulburi, în care uneori ne putem pierde în gânduri, în tentații, în gri. Ce faci ca artist, în timpul tău liber, pentru a rămâne conectată (și) la viața de zi cu zi?

Oltea Blaga: M-am pierdut în miliarde de gânduri și mult gri. De un an și patru luni încerc să-mi reaşez culorile înapoi în viață, dar ceva s-a șters iremediabil. Pierderea unui om drag, a fratelui meu –muzicianul Petronius Negrescu –, m-a făcut să mi se zdruncine toată existența. Am trecut prin multe lucruri care m-au așezat într-o zonă gri în viața mea: dezamăgiri, divorț, inun-

dații, incendiu, jaf, trădări și lista poate continua; dar sunt un om puternic, m-am ridicat de fiecare dată și am continuat lupta cu și mai multă putere. Dar de data asta, e mult mai greu decât se poate povesti. Fac zilnic pași mici spre a accepta realitatea cu tot ce vine ea.

C. M.: Ești o persoană energică, un artist care mișca ceva în oameni, acolo, pe scenă, sub lumina reflectoarelor. Care sunt sursele tale de inspirație vis a vis de actul artistic?. Ai avut sau ai persoane care ți-au modelat personalitatea artistică, din România sau, de ce nu, din străinătate?

Oltea Blaga: Toate întâlnirile pe care le-am avut în timpul existenței mele ca om și ca artist m-au transformat în ceea ce sunt acum. Se spune că o dată la 7 ani ne transformăm complet. Eu sunt în punctul în care am atins 7x7 și îi sunt recunoscătoare lui Dumnezeu pentru toate întâlnirile și provocările pe care le-am avut, pentru că toate au avut rost, sunt sigură, chiar dacă eu nu l-am văzut sau nu l-am înțeles întotdeauna. De la nașterea mea într-o zi de duminică, la căminul cultural, în timp ce pe scenă fratele meu avea serbare și până în acest moment prezent, când îți răspund la întrebări, toate se leagă în ceea ce sunt eu acum. Oamenii pe care i-am întâlnit, animalele pe care le-am mângâiat, plantele pe care le-am îngrijit, copacii pe care i-am plantat, soarele care m-a ars sau m-a mângâiat, ploile care m-au făcut să alerg, să râd sau să mă adăpostesc, zăpada pe care am atins-o sau care m-a acoperit, frunzele în care m-am rostogolit, cărțile pe care le-am citit, fântâna pe care am făcut-o, iubirile pe care le-am trăit sau cele pe care le-am netrăit, muzica pe care am ascultat-o sau tăcerile care m-au copleșit, totul m-a inspirat și m-a format. Acest tot înseamnă de fapt viața în toată splendoarea ei.

C. M.: Anumite meserii necesită prin excelență har. Care este sursa harului artistic, în opinia ta? Crezi în Divinitate? Dar în viața extraterestră?

Oltea Blaga: Da. Ai dreptate. Sau măcar așa ar trebui să fie. Harul cred că e un dar divin. E cadoul pe care-l face Dumnezeu muritorilor pentru a gusta nemurirea sau iluzia ei. Pe ce criterii? Asta cred că e o taină. Da, cred în Dumnezeu. Fără El cred că nu prea

are sens nimic. Despre extraterestri...ce să zic. Îmi plac scrierile S. F.

C. M.: De-a lungul anilor, orice artist are în cariera sa și momente bune și mai puțin bune. Ai putea să ne împărtășești câteva din experiențele tale în acest sens?

Oltea Blaga: Îți voi spune o poveste. E cam lungă. Tu vei hotărî dacă o dai mai departe sau nu. Dar e adevărată. Se numește : „A fi sau a nu fi...bun!”

“Tertarea este mireasma pe care violeta o lasă pe calcâiul care o strivește.” (Mark Twain)

Mi-am dat seama că nu a fost bine în momentul în care mâna s-a dezlipit de clanța ușii pe care tocmai am închis-o în spatele meu. Nu trebuia să ies din sala de repetiții în tăcere. Trebuia să îi strig în față că ce spune sunt aberații, că le-am auzit și că sunt total invenții, că nu e drept, că nu știu care e sursa de unde izvorăsc toate aceste urâtenii, dar că eu nu am nici un amestec și că totul trebuie să înceteze imediat. Am ales, ca de obicei, să zâmbesc și să mă fac oarbă și mută. Și nu a fost bine. Dar acum e târziu. Nu pot intra înapoi. Pot doar să aud râsul complice al grupului. Râsul răutăcios al unor oameni roși de răutare și invidie, care își propagă undele sonore până în hol. Ca să părăsesc de tot clădirea, am de coborât două etaje până să ajung în stradă. Picioarele nu mai vor să mă țină și nădăjduiesc să-mi facă bine frigul și aerul de afară. Vorbele murdare aruncate indirect spre mine au avut puterea să mă paralizaze. Cred că asta simți când te mușcă un șarpe veninos. Pe mine m-a mușcat un om urât. Dacă m-ar fi atacat reptila, m-aș fi dus imediat la medic sau aș fi chemat salvarea. Dar pentru mușcătura omului urât, unde să sun? Există un număr la care să apelezi pentru acest atac? Cine să mă ajute? Sufletul mi-e ferfăniș și, în ciuda aerului de afară, nu-mi revin. Mă târăsc în continuare spre casă.

-Domniță, n-ai un ban? Nu rețin fața
(Continuare în pagina 11)

Cristian MLADIN

Interviu cu actrița Oltea Blaga

(Urmare din pagina 10)

cerșetorului care vine spre mine cu mâna întinsă. Caut mașinal portofelul, scot o hârtie și i-o întind. Nu e nevoie să mă opresc, deoarece senzația încă acută de paralizie a corpului mă face să mă târăsc atât de încet, că par a sta pe loc.

-Dumnezeu să vă răsplătească bunătatea, frumoasă domniță!

În mod normal, i-aș zâmbi, să-mi însoțesc gestul de un dar mai de preț decât hârtia pe care i-o dau, dar constat cu îngheț că nici mușchii feței nu mă mai ascultă. Parcă aș fi împietrit. Iisuse bun, ai milă de mine și nu mă lăsa acum. Am îndurat multe nedreptăți, multe din ele mult mai mari și am avut putere să merg mai departe. Am noroc. Traversez piața fără să mă oprească nimeni. Nu aș fi putut scoate un sunet. Ajung în dreptul florilor. Câte culori, câtă frumusețe! Ieri, după aplauze, aveam brațele pline de buchete asemănătoare și zâbeam. Atâta ură și invidie să stârnească un om care e răsplătit cu flori? Câtă nefericire e în oameni! Nu vreau să ajung acasă în starea asta. Nu vreau ca fiul meu să mă vadă așa. Trebuie să îmi adun puterile cumva. Unu, doi, trei... respiră! Unu, doi, trei...respiră! Da, aerul e bun. Tot numărând și respirând, constat că am înaintat destul de mult. Mă aflu deja în Parcul Reconcilierii. Corpul meu se așează pe o bancă la întâmplare. E mai bine. Nu mai număr, doar respir. Respir adânc. Gândurile încep încet, încet să prindă contur. Și din gri, devin colorate. Ce-i suflă? Fii tare! Inimă! Rămâi bună! Nu țineai tu cu zmeul când erai copil, deși era rău, pentru că el nu avea nici un prieten? Nu visai tu în ascuns că o să-l faci bun? Nu visai că vei deveni prietena tuturor oamenilor când vei fi mare și că vei face lumea mai bună? Că vei inventa un parfum dintr-o floare magică, care îi va vrăji pe cei care îl folosesc și o să-i facă pe oameni mai buni și mai fericiți? Nu ai răspuns tu cu un zâmbet la atâtea porcării și ticăloșii pe care a trebuit să le înghiți până la vârsta asta? Și acum? Ți-a trecut prin cap să răspunzi la răutate? Asta nu ești tu. Zâmbește și mergi mai departe. Plantează semințele binelui pe oriunde vei merge și poate copilul tău, sau copilul copilului tău va trăi într-o lume mai bună. Asta e darul tău. Bunătatea. Puterea de a zâmbi la răutăți. Cea mai mare realizare a ta este faptul că ai reușit să îți păstrezi nealterată bunătatea și credința că poți ajuta și pe alții.

Fața mi-e udă. Plâng? Ce prostie! Nu. Nu plâng. Plouă. Plouă de ceva vreme dar eu nu am băgat de seamă. Mi-e frig. Mă ridic și pornesc spre

casă în pas grăbit. Ploaia se grăbește și ea. În dreptul poliției, ploaia e atât de intensă că îmi trece prin minte să mă adăpostesc, dar nu o fac. Alerg. Alerg din ce în ce mai tare. Bag cheia în poartă. Am ajuns! Bobi mă latră și se gudură pe lângă mine cu prietenie. E bucuros că mă vede. Intru în casă. E cald și plăcut. Casa e plină de buchete de flori. Câtă liniște!

Matei, iese din camera lui și mă privește nedumerit.

- Mama, s-a întâmplat ceva?

Așa udă cum sunt, îi zâmbesc și îl îmbrățișez. Și în timp ce fac asta, îi șoptesc la ureche:

- Ești minunea mea!

Îmbrățișarea lui strânsă, îmi confirmă faptul că a înțeles că am nevoie să mai stau lipită de el. Nu-mi dă drumul din îmbrățișare și îmi șoptește și el, tot la ureche:

- Te iubesc, mama!

Îmi simt iar fața udă și îmi dau seama că de data asta plâng. Plâng ca o proastă, dar plâng de fericire. Toate durerile și spaimile au trecut. Și îmi răsună în cap, ca un ecou, cuvintele părintelui Hrisostom: "Fii primul care zâmbește, primul care iartă, primul care pune o vorbă bună și în jurul tău va fi Rai!".

C. M.: Asistăm la o schimbare a multor paradigme în ultimii ani, în varii domenii, dar care ne afectează atât în plan personal cât și în plan spiritual. Care este, din punctul tău de vedere, rolul artei și al artistului în viața omului secolului XXI?

Oltea Blaga: Arta ne modelează. Ne face să visăm dar și să ne trezim. Să ne punem întrebări. Să găsim răspunsuri. Să ne uităm în oglindă și să acționăm sau să reacționăm. Ne face mai puternici și mai frumoși. Arta poate fi un refugiu dar și o armă. Iar artiștii pot fi îngeri sau soldați.

C. M.: Suntem fiecare diferiți în felul nostru, asemeni fulgilor de nea. Percutăm în mod diferit la ceea ce vine spre noi. Ce te face fericită ca om, dar ca artist?

Oltea Blaga: În acest moment al existenței mele mă face fericită timpul petrecut cu băiatul meu și faptul că atunci când apăs pe telefon tasta PĂRINȚI vocile lor încă îmi răspund. Sunt bogată și norocoasă. Ca artist, mă bucură toate provocările pe care le primesc.

C. M.: Dacă ai putea să schimbi ceva în cursul evoluției omenirii, care ar fi acel lucru și de ce?

Oltea Blaga: Nu am asemenea îndrăzneală, nici măcar ca joc, dar dacă totuși aș avea o asemenea putere, aș schimba destinul familiei mele. Aș scoate din dic-

Cristian Mladin

ționar cuvinte ca deportare, domiciliu obligatoriu, ciumă roșie, închisoare politică...

C. M.: Se spune că atunci când pierzi, trebuie să continui, dar și atunci când câștigi. Care sunt cele mai reprezentative reușite ale tale, ca persoană, dar și ca om de cultură?

Oltea Blaga: Deviza pe care am avut-o în familie a fost "Insistă, persistă, rezistă!" Să știi să construiești cu pie-trele care se aruncă în tine e o putere și o artă. Să știi să te ridici, să continui să mergi și să zâmbești. Asta am făcut mereu. Ca om și ca artist. "Fă-rai din ce ai." Dar sunt și norocoasă. Am fost apreciată, aplaudată, premiată, iubită, răsplătită cu flori și multe mesaje, am făcut voluntariat, am ajutat oameni, am inspirat oameni, dar cel mai de preț lucru pe care l-am făcut e Matei. E darul cel mai de preț pe care l-am primit și sunt fericită și recunoscătoare pentru asta. De ce e asta o reușită? Pentru că Matei e un Om minunat. Un Om frumos. Om cu majuscule. Iar eu sunt o mamă fericită.

C. M.: Stiu că ești coordonatoarea trupei „Har” din cadrul Școlii Populare de Artă Arad, dar și a trupei „Ana” din cadrul Asociației Nevăzătorilor din Arad. Care sunt proiectele tale de viitor atât în cadrul Teatrului Clasic „Ioan Slavici” Arad cât și în calitate de profesor coordonator al trupelor „Har” și „Ana”?

Oltea Blaga: Sper să am sănătate și putere să merg mai departe și sper ca oamenii noi care îmi intră în viață prin intermediul acestor trupe să poată spune cu mândrie că au avut-o ca profesor.

„PANDEMISM ȘI PATRIOTISM” un volum fascinant de poetul Dumitru BUȚOI și caricaturistul Cristinel VECERDEA-CRIV

Volumul „PANDEMISM ȘI PATRIOTISM” pus la dispoziția cititorilor în anul 2022 de Editura WALDPRESS din Timișoara cuprinde 48 de poeme ale lui Dumitru BUȚOI și 19 pagini de caricaturi elaborate de Cristinel VECERDEA-CRIV. Afară de acestea în volum mai există și o prefață concepută de autorii cu titlul: „O carte care (nu) vă trebuie” și pagini de amintire despre Doru Dinu GLĂVAN. În memoria regretatului președinte al UZPR apare textul: „S-a stins un simbol al presei românești / un om cu sufletul risipit prin oameni!” apoi poemele „Împreună scriem istoria clipei” și „Mai aproape de cer”.

Apoi în poezia „Gânduri fulgerate” inspirată din actuală și momentană schimbare climatică, citez: „Seceta a ucis orice boare de vânt / Și eu sunt toropit de căldură și gânduri / Trăiesc și plâng / cu Dumnezeu acuns într-un cuvânt”.

Citind volumul pur și simplu am întrerupt orice altă activitate a mea până când nu am parcurs tot textul până la capăt.

Despre cuprins se poate afirma că se prezintă poeme atrăgătoare care oglindesc stări sufletești, sentimente, amintiri și diverse senzații. Fiecare poem s-ar putea comenta, dar ar lungi excesiv această recenzie.

În poemul „Pamflet pe timp de pandemie” poetul critică președintele țării, regretă că s-a născut într-o zodie guvernată de haos, că trăim în dezbinare și scrie acest poem cu lacrimi.

Titlul poemului „Trăim o viață de coșmar” este repetată în prima frază a celor 5 strofe. În a 4-a strofă exclamă că existența noastră-i doar o întâmplare și cei ce ne conduc se mișcă, dar în sens contrar, de mult poporul de crini s-a risipit pe zare și vede cum peste zorii libertății iviți la Lugoj, Timișoara s-a așternut tăcerea celor din morminte.

Criticile poetului acestei ere pe care o trăim în prezent sunt redată în fraze compuse cu măiestrie artistică în fiecare poezie. Astfel în „Fluturile crucifigat” ar dori ca el să nu fie prizonierul acestui timp efemer, în „Pandemia ca spaimă” spune că să fii fericit să ai libertate, încredințază-ți sufletul lui Dumnezeu,

să știe că ești precaut și mereu pregătit de război.

În poemul „O primăvară irosită” arată că pandemia s-a cuibărit în noi, pământul ca și istoria își plânge eroii, din sacii de plastic aruncați, la gunoi și peste muguri tristețea se revarsă.

În „Am tras în țeară pandemia” poetul dorește să se mute în casa de țară, să se împace cu poezia, să nu mai fie poetul trist cu masca pe figură.

În „Primăvara din sufletul meu” ne dorește să trecem cu bine peste tot ce-i greu, să fim mai tineri cu un zămbet, să îmbrățișăm răsăritul de soare călăuziți de fascinația primăverii din sufletul poetului.

Prima parte a volumului se termină cu poezia: „Eminescu al cincilea anotimp”. Aici în ultima strofă poetul spune: Domnule Eminescu, / oprește clipa, și pune-mi aripi / să pot zbura la tine pe Olimp / când îngerul / ne-atinge pe-amândoi cu aripa / să proclamăm pe zare să știe Universul / că iubirea, de Eminescu / ca jertfă supremă este cel de-al cincilea anotimp!.

Partea a doua a volumului este intitulată „Războiul globulelor roșii și albe”. Aici sunt cuprinse 10 poeme care se referă la război și la urmările dezastruoase a lui.

În poemul „Viața în buncăr” poetul afirmă că viața în buncăr e ca o corabie în vise plutind fără cârmaci pe un ocean de durere.

Poemul „Ultimele știri” se referă la cele ce se întâmplă în actualitate, la secetă de apă și la războiul din Ucraina. Iată comentarea poetului: E tunet și fulger pe zare / Fierbe planeta / Omenirea se pregătește de război / E secetă de apă și de ploi, / Și Marea se întoarce nervoasă la izvoare! / Și în curând se va trage cortina / Peste eroii plecați în uitare / și cine știe când va mai renaște Ucraina / după invazia de fluturi / și alte păsări răpitoare!.

Îl felicit pe autor și doresc ca în viitor să ne mai prezinte și alte creații artistice literare ale sale pentru a satisface cerințele cititorilor și pentru îmbogățirea literaturii românești cu lucrări remarcabile.

Andrei-Mihai POGĂNY

POEZIA

Poezia este ca secunda dintre două bătaii de inimă
Atunci când simți că nu o să mai urmeze prea multe
Poezia este ca suflul cald ce se desprinde de corp
Și zboară cine știe unde...

Poezia e o răsuflare, o picătură de viață
Ce se prelinge pe-un colț de caiet
Și te lasă gol, fără regrete
Poezia e tot ce rămâne atunci când timpul nu ne este tovarăș
Atunci când devine prea puțin
Ori prea mult
nu poți refuza niciodată atacul cuvintelor
Ce te surprinde ca un ciocan
Peste degetele care odată poate te-au durut
Îți aduce aminte că ai fost trist
rănit și că te-a durut ca nu ai fost văzut
Te aruncă în marea celor nostalgici
A celor săraci care fac din scris un scut
A celor bogați care fac asta
Din viciul de a fi pe veci recunoscut

Poezia este mirosul
Pe care toți și-ar dori să-l poarte
Sunt poeți toți ce au un suflet
Și lacrimi cu care să scrie
Doar scopul este cel care ne desparte
Nu calitatea stiloului, ori grosimea foii de hârtie

CENUȘĂ

Inima caldă din fundul casei de chirpici
Din spatele sobei de teracotă lângă care era mereu frig
Era inima cuiva!
Încuiată în dormitorul îndurerat
Tresărea când auzea un glas care țipa
Și pe loc nu mai bătea
Acesta era singurul sentiment care domina casa
În timpul zilei nu putea să bată prea mult
Dar noaptea putea să bată așa cum voia ea
În tristețe ascunsă inima cuiva murea puțin câte puțin
De fiecare dată când soarele răsărea

Cristina UNGUREANU

SĂ OCROTIM PLANETA

Toți ar fi bine să răspundem
Cu DA acestui scurt îndemn!
Fideli naturii să-i rămânem,
Și nu e greu, numai să vrem!

Ar fi de-ajuns să o iubim,
Cu tot ce este viu în ea.
Cu tot ce are bun, sublime
Și-ar fi păcat s-o murdărim

Nu merită așa ceva!
E greu să dăm la coș hârtia,
Sticlă sau plastic în alt coș?
E greu s-arătăm mulțumirea,

Lăsând curat pe unde-am fost?
E greu ca, ascuțind securea,
Copaci bătrâni să doborâm,
Să plănuim și ca, pădurea

Victoria FURCOIU

PREMIUL SPECIAL
„VIP SENIORII”
Acordat de Asociația Cultural
Umanitară
„Luceafărul de Vest” Timișoara
în cadrul
Proiectului internațional
cultural-artistic
„Eminescu, un vis în așteptare”
sub egida UZP România,
ediția 2021-2022.

Cu puiști tineri s-o-innoim?
N-ar putea mintea să ne ducă,
Pentru deșeuri și gunoaie,
Să hotărâm, ele s-ajungă

Numai în locuri speciale,
Astfel ferind de poluare
Natura înconjurătoare?
Pentru-a avea ape curate

Locuri de vis, aer curat
Așa cum ne-a fost ele date
De Dumnezeu, cum le-a lăsat,
Cuvântul VREAU trebuie-nvățat!

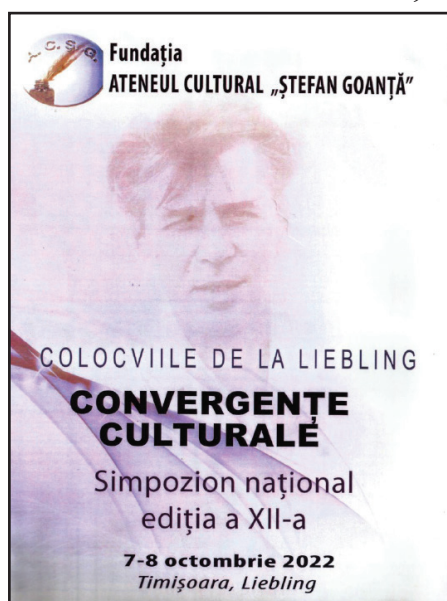
Dar VREM e și mai important!
Ne-ar trebui voință,
Și-am putea toți să demonstrăm,
Că-avem iubire și dorință

PLANETA AZI SĂ O SALVĂM!

TRIST, DAR ADEVĂRAT... !

Nu putem trece cu vederea,
Cum, cu indiferență, omul
Retează la pământ pădurea
Astfel, rarefiind ozonul.
Pe unde întâlnim în cale
Păduri din rădăcină rase,
Dealuri golașe-o iau la vale,
Iar apele inundă case!
Și se observă mai frecvente,
Stricând ce întâlnesc în cale,
Și fenomene anormale!
Care parcă avertizează
Mereu, încercând să-I oprească
Pe cei ce distrug, poluează,
Din nepăsare să-I trezească.
Suntem mulți oameni doritori
Ca, pe plnata minunată,
Natura plină de comori,
Să o păstrăm nevătămată!
Uniți, cu toții, am putea
Să-i sfătuim, mereu , mai mult,
Pe toți acei care ar vrea
Să facă din frumos, urât!
Să nu ajungem sî fugim
De pe planetă, pe o alta,
Doar pentru că o murdărim
Cu nepăsare pe aceasta
Pentru cel care nu-nțelege
Ce prețioasă e natura,
Să fie nu doar scrisă-o lege,
Ci aplicată-ntotdeauna!

CONVERGENȚE CULTURALE LA LIEBLING – TIMIȘ

Recent, sala de consiliu a Primăriei Liebling, jud. Timiș, și-a primit invitații și participanții la Simpozionul național, ediția XII-a, sub genericul „Colocviile de la Liebling”. Organizat sub egida

Fundației Ateneul Cultural „Ștefan Goanță”, profesor și remarcabil prozator, de către soția acestuia, Irina Goanță, profesor și membru UZPR Timiș, despre care domnia sa ne spune: „Pentru Ștefan Goanță, satul a fost un fel de centru al universului, unde a învățat ce este credința adevărată, ce înseamnă să-ți iubești țara, pământul strămoșesc, să prețuiască binele, adevărul și frumosul, care, prelungite în veșnicie, l-au învățat pe tot parcursul vieții”.

Printre combatanții de notorietate în arealul cultural artistic al Banatului, care au prezentat referate pe diverse teme, au rostit alocuțiuni referitoare la viața și opera scriitorului Ștefan Goanță, conform programului pe secțiuni:

- Tradiții, etnografie și folclor: Paraschiva Abudnăriței, UZPR Iași – Despre arhitectura populară bucovineană, Leontina Prodan – Pledoarie pentru îmbrăcăminte românească. Portul popular;

- Personalități culturale: Sylvia Hârceagă, UZPR Timiș – Anamorfoza personalității lui Mihai Eminescu în

oglinzile conspirației;

- Literatură și arte: Adrian Dinu Rachieru – Ștefan Goanță, recitit, Ionel Bota - Proza lui Ștefan Goanță;

- Ziare, ziariști, dimensiuni tematice, modalități de exprimare: Ioan I. Ionescu, UZPR Timiș – Ziaristica bănățeană (istoric).

Desigur, au fost și inevitabile comentarii privind contextul în care evoluează fenomenul cultural românesc.

A fost un eveniment inedit, benefic, încheiat sub semnul armoniei și bune dispoziții cu un moment muzical de excepție susținut de Marius Mihalca, compozitor și interpret.

Apreciem eforturile și strădaniile doamnelor Irina Goanță – organizator și Corina Roșu Ciobanu – promotor local implicat trup și suflet în diverse activități benefice comunității și nu în ultimul rând domnului primar Ioan Gh. Munteanu, pentru susținerea unor proiecte culturale de referință.

Dumitru BUȚOI / UZPR Timiș

LA IAȘI, PRINTRE OAMENI ȘI CĂRȚI

Romanticul, dar și modernul oraș Iași, cel al „marilor iubiri” și, de ce nu, și al marilor emoții la examene, ne-a întâmpinat sâmbătă, 22 octombrie, cu soare, cu splendide aranjamente florale pe Bulevardul Ștefan cel Mare, cu oameni frumoși și cu cărți. La Casa Cărții, în organizarea Societății Scriitorilor fără Frontiere, a avut loc un regal spiritual, o lansare de carte și momente artistice deosebite.

Moderatoarea manifestării, președinta societății, Elena Mândru, a salutat publicul numeros prezent și a anunțat lansarea volumului de proză, „La margine de Bărăgan”, al pictoriței și scriitoarei Cella Negoiescu, personalitate cunoscută în viața culturală a urbei. Volumul a fost prezentat cu acribie de către prof.univ. dr. Constantin Dram, care a semnat prefața cărții, sugestiv intitulată, „Cuvântul, ca și pictura, trebuie să trimită către imagini”. Distinsul vorbitor a afirmat că a cunoscut-o pe autoare mai întâi ca artist plastic, dar prin talentul său a transpus în cuvinte imaginile picturale, având trei constante: caii, corăbiile și nudurile, simbolistica acestora fiind descifrată cu pertință. Volumul de proză este o metaforă a întregii câmpii românești, a câmpiei mitice a Bărăganului, văzută astfel și de marii înaintași Panait Istrati, Fănuș Neagu, Ștefan Bănulescu. Prof. Dram a relevat, prin analiza celor patru proze cuprinse în volum, valențele scrisului autoarei, stăpână pe arta cuvântului, pe diverse tehnici de scriere, care conferă consistență și frumusețe unei adevărate „lucrături în filigram”. Pe coperta a IV-a a volumului, Constantin Dram conchide „Cella Negoiescu ilustrează prin acest volum complementaritatea și complexitatea actului artistic, niciodată finit, mereu deschis experiențelor și provocărilor noi. Ca prozatoare, ea este la fel de înzestrată ca și pictorul, iar cele

două laturi se întregesc fericit, oferind o imagine rotundă a artistului adevărat”. Elena Mândru a remarcat frumusețea copertei, realizată de autoare. Prof. dr. Ana Irina Iorga, a cărei personalitate a fost prezentată de către Cella Negoiescu, a descoperit în fosta colegă de cancelarie de la Liceul „Dimitrie Cantemir”, o scriitoare talentată, bună cunoscătoare a literaturii române, cu un acut simț al naturii cu puterea de a ilustra curgerea umanul în timp. Surpriza a fost prezentarea a două noi volume, mirosind a cerneală tipografică, cum se spune, în care Cella Negoiescu a adunat cronicile apărute în revista societății, „Moldova literară”, având ca redactor șef pe Mihai Știrbu, cronici și recenzii de carte sau referitoare la arta plastică. Redactorul de carte, Didina Sava a avut cuvinte elogioase despre relația sa cu autoarea, cum a cunoscut-o, despre pregătirea pentru editarea cărților. Pentru a-și justifica afirmația că autoarea „a rămas în

panoplia profesorilor deosebiți”, a citat secvențe din scrieri, dovadă a unui talent autentic. Editura, Vasiliana „la care au apărut cărțile, a fost reprezentată de Camelia Busuioc. Participanții (scriitori, printre care și reprezentanți din Vatra Dornei și Câmpulung Moldovenesc, unii fiind membri ai SSFF), artiști, prieteni și foști elevi ai autoarei, au trăit momente de încântare prin audierea valsului, „Valurile Dunării”, propus de autoare, prin excelenta interpretare a unor secvențe din Handel și Rossini de către tenorul Radu Alexandru Petrescu, acompaniat la pian de conf. dr. Cezara Petrescu de la Conservatorul „George Enescu”. O lectură semnificativă din proza autoarei și un poem din volumul „Reverberații lirice” a realizat, cu talent, actorul Paul Soboleschi, fost elev al profesoarei Cella Negoiescu. Președinta Elena Mândru a orchestrat o altă surpriză, oferirea a două DIPLOME DE EXCELENȚĂ, artistei și scriitoarei Cella Negoiescu și vicepreședintei societății, Paraschiva Abutnăritei, cu prilejul zilei de naștere.

Manifestarea de la Casa Cărții a dovedit din nou că municipiul Iași este un spațiu al culturii durabile, un centru spiritual ce nu-și va pierde strălucirea, în pofida tuturor confuziilor și vicisitudinilor vremii.

Foto: Costică Nechita

Paraschiva ABUTNĂRITEI,
membru al UZPR,
Filiala Iași

Eveniment cultural la Deva – Salonul Hunedorean al Cărții

Salonul Hunedorean al Cărții – o manifestare culturală ajunsă la cea de-a XXI-a ediție, a fost reluată după o nedorită perioadă de întrerupe, de către Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” Hunedoara – Deva, amfitrionul acestui important eveniment cultural, care, cu sprijinul Consiliului Județean Hunedoara, a organizat în perioada 12.10.2022-14.10.2022 o serie de evenimente literare de excepție.

Cititorii s-au întâlnit cu peste 80 de edituri din țară și străinătate, edituri care au expus în standurile lor cele mai recente creații literare. Au participat edituri din București, Cluj-Napoca, Sibiu, Brașov, Baia-Mare, Brăila, Buzău, Drobeta Turnu - Severin, Iași, Pitești, Slatina, Alba Iulia, Târgoviște, Târgu Mureș, Deva, Simeria, Petroșani, Hațeg, Clăpotești, dar și din Marea Britanie.

În debutul evenimentului a avut loc o reconstituire artistică a încoronării Regelui Ferdinand și a Reginei Maria, la 15 octombrie 1922, la Alba Iulia, pusă în scenă de către membrii Asociației Culturale Pentru Istorie Vie din Alba Iulia.

În cadrul acestui eveniment literar și-au lansat creațiile: actorul, poet și regizor Horațiu Mălăele, istoricul Adrian Cioroianu care este și managerul Bibliotecii Naționale a României, prozatorul, editorul și omul de televiziune Radu Paraschivescu, Părintele Constantin Necula, scriitorul de literatură pentru copii Alec Blenche, precum și apreciați scriitori hunedoreni care și-au lansat cele mai noi lucrări literare.

Numărul mare de cititori prezent la acest eveniment literar, arată că, deși ne aflăm în era internetului, cititorii încă își doresc să citească și să răsfoiască o carte tradițională, pe hârtie.

Mirela COCHECI

ATÂȚIA SCAI, ATÂȚIA CRINI

Atâția scai, atâția crini,
Atâtea umbre și lumini,
Atâta calm, atâta vânt,
Atâția mimi, atât cuvânt...

Atâtea ierni, atâtea veri,
Atâtea mâine-atâtea ieri,
Atât de rar, atât de des,
Atât eșec, atât succes...

Atât curaj, atâtea frici,
Atât de mari, atât de mici,
Atâtea zâmbet și senin,
Atâția nori, atâtea chin...

Atâtea zori, atât apus,
Atât de jos, atât de sus
Atâtea iad, atâtea rai,
Atâția crini, atâția scai...

ERUPE GÂNDUL

Ce-a fost, ce-o fi... începe să deșire
Și se desface-n mii și mii de fire
Și nu-l mai poate stinge niciun fluviu,
Erupe gândul, parc-ar fi Vezuviu.

Cu brațele înfipse-n amăgire
Își țese un veșmânt din plăsmuire,
Din mintea care pare o enclavă
Erupe gându-n văluri, ca o lavă.

Imagini își clădește, mii și mii
Despre ce-a fost și despre ce va fi
Și-atâtea-nchipuiri, și-atâtea visuri,
Din 'nalt de cer erupe în abisuri...

Cât e de larg... și totuși e îngust,
Cât e de nou... și totuși e vetust
Și lasă răni în inima firavă,
Erupe gându-n văluri, ca o lavă!

POVEȘTI CU ZÂNE ȘI BALAURI

Când mintea mea-i plecată pe coclauri
După povești cu zâne și balauri
Și după fel și fel de boroboaze,
Tu să mă ții, iubitul meu, în brațe!

Când eu visez, cu versurile-n minte
Bolborosind tot felul de cuvinte
Și-având doar poezia drept stăpână,
Tu să mă ții, iubitul meu, de mână!

Când te privesc, dar văd o herghelie
De cai verzui ce fug pe zidărie
Și-alerg și eu cu ei într-un răsuflet,
Tu să mă ții, iubitul meu, în suflet!

Mirela COCHECI

DRAGOSTE, PACE, CREDINȚĂ TREI COORDONATE ALE VIEȚII NOASTRE SPIRITUALE ÎN VIZIUNEA AUTORULUI IOAN MIRESCU

Cartea domnului Ioan Mirescu, apărută la Editura David Print Press, anul acesta, 2022, este scrisă cu credință în Dumnezeu și cu credință în suflet, că această lucrare a sa va fi de folos oamenilor care vor să înțeleagă tainele sfintelor scripturi, va ajuta la solidaritate spirituală și unitate în biserică. Ea a pornit de la necesitatea cunoașterii învățăturilor creștine, pentru ca omul să ducă o viață curată și plăcută Domnului nostru Iisus Hristos, adevărurile biblice să pătrundă în inima celor care vor căuta calea spre pocăință și mântuire de păcate.

Cartea „Dragoste, pace, credință” va fi și un ghid pentru enoriașii bisericii, ca ei să se poată păzi de ispite și de căderea în păcat, la fel, și un îndreptar pentru lucrătorii bisericii. A fost o constatare faptul, că și unii pastori nu sunt prea bine pregătiți pentru lucrarea pe care o fac; sar deseori de la o idee la alta în predica lor, temele sunt confuze și oamenii pleacă nelămuriți din sânul bisericii.

De aceea, autorul, domnul Ioan Mirescu a ales 55 de teme biblice pe care le comentează pe înțelesul tuturor, după ce el însuși a aprofundat învățătura creștină, a pătruns adevărurile cu care scrierile sfinte ne înobilează sufletul și ne arată calea spre apropierea de Dumnezeu. Orice religie se bazează pe 3 momente importante din viața întemeietorului ei: naștere, moarte și înviere, așa cum a fost și cultul apollinic, solar, al lui Apollo, în credința cea veche a strămoșilor noștri sau cel al lui Mithra, întemeietorul mithraismului. Cele trei momente importante din viața lui Iisus Hristos sunt comentate cu precădere, dar temele discutate cuprind și evenimente din Vechiul Testament și Noul Testament, din Geneză, de la

crearea omului Adam și a Evei, până la Apocalipsă, sfârșitul lumii și focul cel veșnic.

Autorul consideră necesar să facă unele precizări, pentru a nu fi înțelese greșit unele fapte; botezul cu apă a fost săvârșit numai de Ioan Botezătorul și ucenicii lui Iisus, legătura lui Dumnezeu cu oamenii s-a ținut în timpurile vechi prin oameni aleși, drepti înaintea lui, prin proroci, după venirea lui Iisus, prin acesta. Ca într-o adevărată carte de învățătură, autorul își structurează materialul și îl construiește schematic, pune în analiză și sistematizează conținutul. Așa aflăm că Primul legământ al lui Dumnezeu cu omul, a fost un îndreptar pe baza căruia să se constituie statul antic al evreilor, să se desăvârșească lucrarea sa pentru oamenii aceluși timp, ei să respecte legile date, să se asigure ordinea. Dumnezeu este creatorul tuturor lucrurilor, planul său dumnezeiesc pentru binele omului a cerut un nou Legământ; cel de-al doilea este făcut odată cu nașterea lui Iisus și este dat pentru toate neamurile pământului.

Omul este supus ispitelor de tot felul,

el poate cădea ușor în păcat dacă nu-și întărește credința în Dumnezeu, spune autorul. Dintre toate păcatele, cel mai urât de Dumnezeu este neascultarea și cu toate că Domnul este milos, bun, înțelegător, atunci când e vorba de neascultare este sever și nemilos. Autorul exemplifică acest păcat, care nu este o particularitate ce aparține doar omului; neascultarea s-a petrecut și în cer, când Lucifer, purtătorul de lumină și conducătorul oștilor îngeresti, a nesocotit legea cerească, a vrut mai multă faimă și putere, a inițiat „o revoltă cosmică” împotriva lui Dumnezeu. A atras și pe unii oameni de partea lui, îndemnându-i să nu se supună ordinii stabilite, să se considere independenți și să-și facă propriile legi, ceea ce Dumnezeu nu a îngăduit. A fost aruncat în infern, în adâncimile iadului, este numit de atunci, Satana, dușmanul lui Dumnezeu și al omului. Primul păcat pe pământ a fost cel al lui Adam și al Evei, care ispițiți de Șarpele biblic, Satana, au mâncat din Pomul cunoașterii binelui și al răului. „Iată că omul a ajuns ca unul din Noi, cunoscând binele și răul. Să-l împiedecăm dar acum, ca nu cumva să-și întindă mâna să ia și din pomul vieții, să mănânce din el, și să trăiască în veci”. Pentru neascultarea lor au fost alungați din rai.

Un capitol special, Tema nr 17, este rezervat problemelor din biserică. Spre îndreptarea lor, autorul trage un semnal de alarmă, căci aspectele care se manifestă pot distruge unitatea bisericii, pot clătina încrederea enoriașilor în instituția bisericii, îi pot întoarce pe oameni de la credința lor. Este necesar să se respecte Statutul, să existe libertatea de exprimare, să nu se îngreudească dreptul oamenilor de a participa la adunările de evanghelizare a altor

(Continuare în pagina 17)

Constanța Sylvia HÂRCEAGĂ

DRAGOSTE, PACE, CREDINȚĂ TREI COORDONATE ALE VIETII NOASTRE SPIRITUALE ÎN VIZIUNEA AUTORULUI IOAN MIRESCU

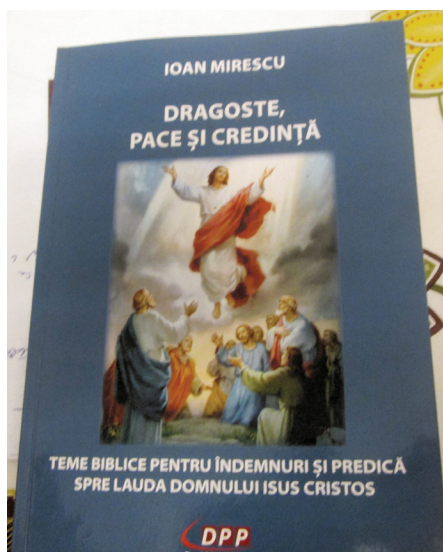
(Urmare din pagina 16)

biserici. Biserica este casa Domnului, a tuturor celor care caută aici cuvântul lui, vor să se umple de bunătatea și harul lui cel sfânt.

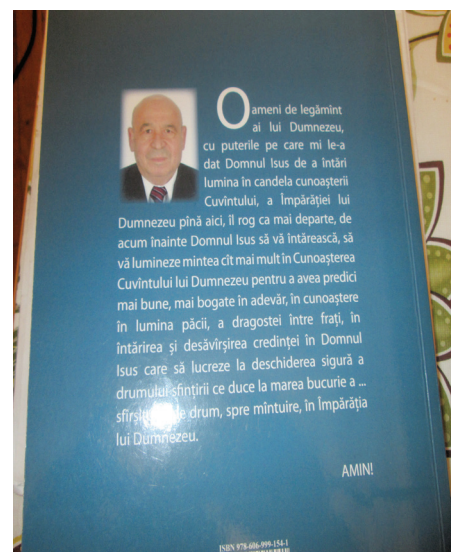
Pentru a fi mai bine înțelese aceste sfinte cuvinte, autorul va face comparație de multe ori între faptele din vechime și cele de azi, actualizând unii termeni: noua credință este „o revoluție duhovnicească, avem program de răscumpărare a păcatelor, primul sistem statal evreu, administrația și coordonarea poporului, șeful suprem al ordinii statale, plan de mântuire, dezbinare socială”, etc.

La fiecare sfârșit de capitol, autorul, domnul Ioan Mirescu, adaugă frumoase cuvinte pornite din inimă, de pioasă rugăciune pentru întărirea credinței sale în Dumnezeu, pentru a primi putere în realizarea lucrării pe care a început-o, dar și pentru ceilalți oameni, pentru ca ei să nu alunece în ispite, ci să aibă tăria să urmeze drumul cel bun și drept, pentru a ajunge plăcut și curat în ochii Domnului.

Cartea „Dragoste, pace, credință”, trebuie citită în liniște și cu smerenie, ea conține citate luate din Biblie, psalmi, poezii religioase ale autorului,

îndemnuri și învățături spre folosul cititorilor. Din preaplinul cunoștințelor și trăirilor religioase, autorul împărtășește sentimentele sale, lansând o punte spre unitate, dragoste, pace și credință, către toți oamenii cunoscuți și necunoscuți, pentru ca împreună, într-o comuniune de idei, proiecte, gânduri, să construim o lume mai bună și mai frumoasă pe pământ, având îndemnul Creatorului

nostru, acela de a ne sili să ajunge la adevărurile vieții prin cunoaștere.

Felicitările noastre se adresează autorului, pentru gândul său de a veni în sprijinul oamenilor, scriind această carte plină de înțelepciune, răspunzând la multe întrebări izvorâte din cercetarea textelor biblice și pentru puterea sa creatoare, cea care a făcut posibilă apariția acestei cărți!

IOAN MIRESCU DRAGOSTE, PACE ȘI CREDINȚĂ,

O carte ca fereastră deschisă spre un orizont de bucurie și lumină în care fiecare dintre noi citind-o avem șansa de a medita profund la temele biblice pentru îndemnuri și predică spre lauda Domnului Isus Cristos, propuse de autor cu credință și iubire de semenii. O carte de referință în domeniul vast al cunoașterii Cuvântului ca o punte de lacrimi ce ne unește cu. Dumnezeu, în drumul nostru spre mântuire.

Ioan Mirescu, este creștinul absolut ce străbate spațiul cultural european cu voluptatea vulturului de mare/ Și scrie cu iubire de oameni și credință în Dumnezeu/ Pe unde trece el seamănă efigii de lumină și steagul păcii flutură pe zare/ E crucea de cuvinte multiplicată-n mântuire și-n biserică din sufletul meu!

Creștinul absolut ca o lumină ce arde ca o candelă în (ne)liniștea cuvântului sfânt/ Și nume predestinat Ioan, binecuvântat de bunul Dumnezeu/ Vine în casa iubirii de țară și neam, cu trupul de vers și de cânt/ Cu harul său dumnezeiesc alungă tristețea din sufletul meu!

Dumitru BUȚOI.

tăierea moțului

ieri îmi atingeai degetele cu ale tale
de parcă așa fac toți prietenii
iar azi nu mai știu cum să-ți explic că am intrat
în faza de robotizare iar dacă încerci să mă atingi
dispar

o să dăm mâna într-o zi
ca și doi bunici la birt

iar cu n-o să am puterea să-mi amintesc câte am simțit
iar tu o să afli încă o dată că nu ești pregătit
când am încercat prima oară să te cuceresc,
neștiind ce înseamnă flirtul și ce presupune
te-am întrebat ce ai ales la tăierea moțului
și-mi stătea pe limbă să îți spun

că n-ai ales oricum iubirea

cu am ales o carte ca mai apoi să mi te imaginez fiind
prinț din poveste

dar tu ești doar un figurant pe lângă care trece
personajul principal, și privindu-1, decide să își schimbe
radical viața

tu ești bunicul din colțul birtului cu care dau ultima
oară mâna dar îmi rămâne toată viața pe retină
tu, lîgurantul cel mai important: cum mă faci să nu uit
ceva ce nu s-a întâmplat?

Nicoleta GIURGI

Trei cărți scrise de Victoria Iuga

Prin prietenia cu editorul și scriitorul Ioan Romeo Roșianu au ajuns la mine trei cărți scrise de Victoria Iuga și vreau să spun că cele trei volume de proză m-au surprins într-un mod plăcut.

Volumul „Viața mea ca o poveste”, apărut la Oradea în 2021 se detașază de celelalte două și prin fotografiile prezentate îți dai seama că citești o poveste inspirată din realitate. Acest gen de proză poate fi folosit de istorici peste ani și ani pentru a reconstitui viața cotidiană de la sfârșit de secol XX și început de secol XXI.

Nu voi intra în amănunte și să vă prezint un rezumat mă voi opri la câteva aspecte legate de stilul scriiturii și ice am înțeles din această realitate crudă neacoperită și nici ajustată.

Proza este bine scrisă și nu există pasaje care să pună frână firului epic. Scriitura la persoana a treia a obligat-o să se privească cu neutralitate din afara corpului.

Întregul roman este plin de viață și la fiecare pas lupta pentru supraviețuire e tot mai dură și de foarte multe ori nedreptatea și ticăloșii puși în cale de destin au încrâncenat și întărit-o pe Tora, personaj principal, continuând să creadă în adevăr și în familie.

După prima carte Victoria Iuga a prins gust la scris și au rumat alte două cărți, practice o culegere de destine umane. Sinceritatea ocolește vulgaritatea și totuși anumite aspecte a legăturilor umane sunt prezentate cu

duioșie.

Prima dintre ele „Fete și destine” prezintă condensate mai multe poveș-

ti al unor fete și fiecare relatare se termină cu două cu două concluzii: Părerea mea – unde autoarea își pune întrebări și uneori exprimă opinii despre cauzele unor eșecuri și ultimul cuvânt îl are fata, personaj principal în fiecare povestire. Foarte important că apare fata și modul cum și-au înțeles viața m-a pus pe gânduri.

A treia carte „Băieți și destine”, apărută în 2022, tot la Oradea, schimbă registrul stilistic și destinele băieților sunt relatate la persoana întâia și e demn de admirat că o femeie, mă refer la autoare, se pune în pielea unui băbat. Și în această carte fiecare povestire se încheie cu părerea Victoriei Iuga și părerea personajului principal. O deosebire există, cele două opinii sunt prezentate în versuri, iar la unele se adaugă catrene pline de umor și anecdotă.

Privite în ansamblu cele trei cărți scoate la iveală un adevăr: Victoria Iuga are talent la scris și sper că va continua să ne încante și cu alte cărți.

Îi doresc succes!

Nicolae TOMA

O carte-i sămânța de vise!

E unică șansa când totul ne-apasă.
 Să trecem condeiul filă cu filă,
 În bibliotecă sunt rafturi pline
 De cărți, de idei, de suspine.

Deschide o carte,
 E unica șansă, când totul ne-apasă!
 Să trecem condeiul filă cu filă
 În sala cu ofuri, idei și suspine
 Sunt rafturi cu cărți ce se-așteaptă citite!

Deschide o carte
 Rostește o rugăciune
 Și perdet-e-n slova
 Cea mult îndrăgită!

Alege o carte, neumbrită în soare
 Iar clipa să fie, beșnic sărbătoare.
 În sala cu ofuri, idei și suspine
 O carte-i sămânța de vise!

Drum spre iluminare

Citind o carte, simt că înnebunesc...
 Cât am citit și încă mai citesc
 Dar fiecare pagină îmi spune
 Ceva ce nu știam, anume.

De când îi sunt cărții amic
 Constat că eu nu știu nimic.
 Dar, ca să ies din acest paradox,
 Credința către carte-mi este dox.

Ea-mi este-n toate alinare,
 Iar pentru suflet, hrană, desfătare
 Și flacăra din nearsul tăciune
 Îmi dă lumină și înțelepciune.

Uni aleg huzurul și-mbuibarea
 Făr-a găsi în carte „Întrebarea”.
 Cărarea vieții-i cum vrem fiecare
 A mea e-n spre ... „ILUMINARE”!

Lucia ARDELEAN

LAURA ISABELLE AVRAMESCU

SENSUL IUBIRII

Stăteam odată visătoare
 privind la nu știu ce...aiurea
 deodată,m-am trezit vorbind cu vocea minții...
 ce sunt eu oare?
 Dorind răspuns la această întrebare
 Am stat puțin să mă gândesc...și-atunci...
 Am început să călătoresc
 În gând prin viața mea de până acum
 Hm! Banală întrebare
 Și-un și mai snob răspuns.mi-am zis
 Oricare om și-ar pune-o
 Dar ce-ar răspunde oare?

a... ce-am agonisit, cu ce-am ,rămas, ce fac acum?
 Sunt vorbe goale
 Trecătoare ca un fum.
 Dar cu ochii minții
 Tot filmul vieții, puțin cam trist
 Dar, CE RĂMÂNE !? Mi-am zis
 Dorind cu încăpățănare acel răspuns, mai optimist
 Îmi derulam cu ochii minții
 Tot filmul vieții, puțin cam trist
 Deodată...am tresărit înfiorată și bucuroasă ca atunci
 Când cauți, ceva,febril și în sfârșit l-ai regăsit!
 Și-un zâmbet, am completat
 Și iarăși m-am gândit
 Nu!Nu e-n zadar
 Să lupți, să crezi să speri s-aștepti!
 Nu atât noi, cei care suntem
 E important să fim
 Ci, ce rămâne în urma noastră
 Și ce lăsăm în timp?!

Și-atunci! Mi-am revenit din nostalgie, din visare,
 Cu forțe noi și-o tonică chemare
 Și am privit din nou la poza dragă, ce o decupasem eu
 Avea dreptate, chipul care mă privea
 Era COPILUL MEU!

Frunze în apa oceanului

*Pe poet
 nimeni și niciodată
 nu l-a iubit.
 Opriți ceasul.
 În pahar e iubita lui –
 poezia oceanului.
 Născută în camera mea.*

Vasile BARBU

TE SALUT, TE IUBESC ȘI TE RESPECT ROMÂNIE !

Asociația Națională Cultul Eroilor "Regina Maria" Filiala Maramureș vă invită în data de 29.11.2022 ora 15.00 la sala de festivități a Cercului Militar Baia Mare la spectacolul "Te salut, te iubesc și te respect Românie!"

Simpozionul dedicat Zilei Naționale a României se va desfășura cu concursul prof. dr. Ilie Gherheș, col.(r.) dr. Mircea Fechet și col.(r.) Gavril Costin.

Lansarea lucrării "Vasile Lucaciu-Erou al Națiunii Române" autor col.(r.) Gavril Babiciu va fi susținută de către conf. univ. dr. Ștefan Vișovan și prof. dr. Teodor Ardelean.

În cadrul spectacolului vor evolua Corul "Armonia Chioreană" - Ciolt, dirijor Eugen Indre și Maria Breban - elevă a Colegiului de Arte Baia Mare.

Vor recita poeme și poezii patriotice din creația proprie col.(r.) Iacob Oniga și Radu Botiș - redactor șef al revistei "Mărturie maramureșene".

Emissiunea filatelică "100 de ani de la moartea Leului de la Șiești" va fi lansată în colaborare cu reprezentanții Poștei Române.

Activitatea va fi completată cu o expoziție de pictură și de sculptură în lemn din creația artistului plastic col.(r.) Romică Dumitru Breban.

Vă așteptăm cu drag!

GRĂȚIELA AVRAM

BALADA POETULUI

Când călimara o deschid
Cerneala curge ca un sânge
Eu sufletul mi-l deschid
Spre o lume care veșnic plânge.
În chip curat, eu scriu alene
Povești de viață închipuite
Cu zâmbete și dor și lene
Întinsă pe divanuri mute.
Mă înțeleg și mă rostesc
În scrisul larg, multicolor,
Al vieții imn eu îl doresc
Scris într-un vers amețitor.
Nu știu decît a scrie mult
Numai aceasta mi-e menirea,
Sunt bardul mut ce cânt în surd,
cât mi-e de dragă omenirea.

EMA PETRESCU

VARA

Cu cireșe la ureche
Și cu margele-n plete
Zgomotoasă și voioasă
Vara ne sosește-n casă.
Cu raze de soare-n priviri
Suie-n piept frumoase -amintiri
Sub pașii ei, în armonii de dans
Natura toată e-n balans,
Narcise, toporași, viorele,
Împodobesc grădina casei mele
Bujorii le-au înfrățit voios cu ele.
Roșiile se sprijină pe araci,
Ardeii parcă-s niște maci
Mure și fragi cântă de zor,
Impart bucurie tuturor.

IULIA DRAGOMIR

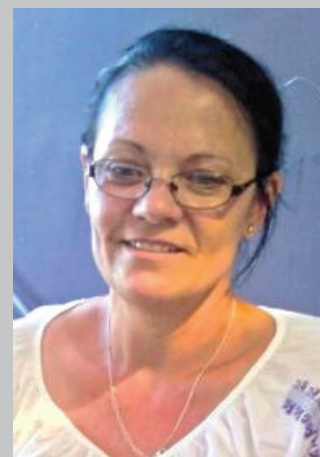
INVITAȚIE

Hai la o cafea
Să îți sorb din priviri gândurile
ozonate de văduvia uitării!
O să îmi plimb mâna pe toarta tăcerii
Să te beau între neprihănire și
scânteile poemelor, coniac
Cu aroma clipelor dătătoare de viață
O să prind între buze cafeaua ochilor
boemi sărutând
În sonete visul rotofei de frumos
Hai la o cafea să te ascult
Cum te dezbraci de temeri,
Cum arăți cel mai aproape
de candelă zâmbetului
În care îmi scald existența!

DANI MIHU

DIALECTICĂ

Precum pământul stă sub lună
și luna stă pe sub pământ
Întregul cer e o arvună
Luminii spre-a moși cuvânt.
Iar dacă dăinuie tăcere
E o tăcere de rostit
Cum moartea poartă înviere
Să ducă viața-n infinit.
Milenii se ascund în clipe
Când au trecut spre viitor,
Ca gânduri să se înfripe
Chiar dacă autorii mor!
În tot războiul doarme pace
Cum pacea doarme în război
În toate totul se prefacă
Ca un nimic ce suntem noi.
Numai iubirea nu e ură
Iar ura nu e în iubiri,
Tot căutând o stare pură
Te vei găsi în...regăsiri!

MIHAELA HUȚANU

Voiam ...

Voiam să îți spun că plouă
să vii cu mine - afară
ca să dansăm pe ritmul ploii,
dar mi-ai spus așa într-o doară:
lăsăm pe altă-dată..

voiam ca să te scot din cochilie
încet, să faci un pas în timpu-acesta,
să pot să-ți dărui valul de iubire
ținut ani în colivie
pentru timpul meu cu tine

voiam să nu mai cheltuim tristețe
să ne lăsăm priviți de ochii lumii
să pot să-ți dărui drumul meu,
ce-i drept, bătătorit doar cu suspine,
doar ție, crezând că
tu l-ai netezi mai bine..

voiam să vii doar pentru mine,
să îți spun atâtea ce le țin ascunse
să pot să mă eliberez de noapte
și să ne umplem cu lumină
anii cei mulți,
prea sărăciți de mângâiere

voiam să-ți spun că am făcut
o lume întreagă eu din tine
că- am alungat furtuni, harababuri,
m-am adunat din cioburi
fără să mă tai
cerându-ți un minut
cu mine ca să stai...

voiam să fac atâtea pentru tine,
s-agăț de lună stele în șirag
și să-ți culeg raze plecate-n pribegie,
puteam ca să topesc
chiar și un ghețar..
multe puteam să fac eu pentru tine...
dacă ai fi găsit un singurel minut
să poți simți ce multe sunt în mine.

VICTORIA MARIA PRIPON

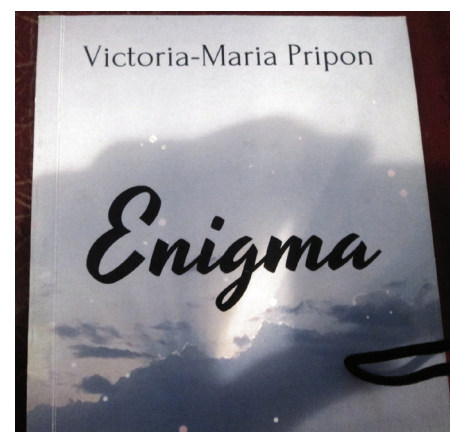
PLÂNGI

O comoară
Un vânător,
Nimic nu este știut
Rezultatul va fi inedit.
Tot ce s-a spus
Nu se va spune din nou,
Totul este un secret
Nu spunem,
Nu răspundem
La strigare,
Mai mult decât știm
Se află în acest anotimp.

Cinci anotimpuri
Ale sufletului etern,
Tot ce nu există
Va plânge plecarea noastră.
Plângem plecarea noastră...

ÎN ECLIPSĂ

În timpul eclipsei
Vorbim
Și ne îndreptăm
Măinile spre cer
În eclipse
Dispare soarele
Și luna ecliptică
Umbrește nori...
Moare soarele,
Țipă toți,
Pleacă luna,
Vom dispărea!
Dar soarele
Își cunoaște trecutul,
Nu dispare
Nu moare.
Rămâne...amintire....

ALEXANDRU PRIPON

SPRE NEUITARE

Un cântec fad și umbre trec prin vad,
La ceas de vis, când zămbetul promis
Privește-n sus, întors către apus
Pășind ușor, ca orice călător
Spre neuitare.
Și nu mai știu imboldul cel târziu
Să îl privesc, ca un discurs livresc
Sau o sudalmă cât un dos de palmă;
Merg semet, ca orice alt drumeț
Spre neuitare.
În vad ascund, sub ape și sub prund
Tot ce-am fost. Străin fără de rost
Rămân de-acum, la capătul de drum,
Lângă hotar, ca orice alt hoinar
Spre neuitare.

AMINTIRE

Mai lungă decât viața este moartea,
Strângând sub pleoape neagra strălucire
A altui tim, nemăzgălit în cartea
Eternei deveniri ca amintire.
Nu e a mea această nălucire,
Nici timpul ce-l trăiesc nu-mi aparține
Pășesc și mă transform în amintire,
Iubesc și mă întorc târziu în mine.
Veșnic nu sunt. Îmi este veșnicia
Un dar, înveșmântat în nerostre,
Care îmi smulge moartea din robia
Eternei deveniri ca amintire.

Treptele timpului

Știu că totu-i presimțire, iară noaptea tristă neagră
Va rămâne o amintire ce refuză să se șteargă

Știu că totu-i un zbor frânt, o-ncearcă de a vedea
Relele de pe pământ, bezna din inima mea

Știu că totu-i amăgire, ca un peștișor în lac
Nu mai știu dacă mâine viața nu-mi vine de hac

Știu că gândul uneori se strecoară ca nebun
Printre brazi și printre flori se ridică ca un fum

Știu că vântul îl va duce în lumină în depărtare
Spre locuri necunoscute într-un tărâm numit uitare

Știu că totu-i rătăcire într-o lume de idei
Toți se caută în cuvinte și vorbesc numai de ei

Știu că viața uneori îți trimite munți în cale
Și cuprins de dulci flori te-arunci învins la vale

Știu că râul care curge are un vis un ideal
Și la mare va ajunge dus mereu din val în val

Știu că dacă-ar fi s-aleg altă viață n-aș lua
Tot ce vreau e să culeg ce-mi oferă viața mea

Știu că sună a testament și mulți profani vor căuta
Necunoscute neînțeleșuri și apoi le vor uita

Știu că-s singur și trăznit, altfel nici nu vreau să fiu
Și de aceea vă trimit gânduri pentru mai târziu

Nicolae TOMA

CARTA ALBĂ A DREPTURILOR PERSOANELOR VÂRSTNICE DIN ROMÂNIA

Onorat prezidiu,
Onorată asistență,

Onorate personalități, care prezentați „Cartea albă a drepturilor persoanelor vârstnice”, doamna Doina Crângașu - Manager de proiect, Director executiv Caritas România și doamna Anemari - Helen Necșulescu- Expert advocacy- Caritas România, personalități care sunteți implicați, cu dăruire spre membri comunității, care definesc cu generozitate grupa persoanelor vârstnice, vă mulțumesc pentru faptul că prin activitatea dumneavoastră ati plămădit în suflet grijă, ocrotire și ajutor, sentimente care se regăsesc în drepturile solicitate pentru noi cei care am venit pe pământ puțin mai devreme ca dumneavoastră și suntem seniorii țării noastre România

Pentru a deschide drumul și pentru a continua cuvântul meu, voi citat din poezia „Atunci când...” a doamnei Leontina Costruț

„Atunci când sufletul este plin de frumusețe

O poți dăru

Atunci când sufletul este plin de noblețe

O poți dăru

Atunci când sufletul este plin de credință

O poți dăru

Atunci când sufletul este plin de iubire

O poți dăru

Atunci când sufletul este legat de glia natală

O poți dăru”

Închei citatul

Toate acestea și multe altele, precum, dragostea, speranța, ajutorul, curajul, sunt redade și sunt transmise spre dumneavoastră cu onoarea, pe care mi-o acordați în această zi de a aborda problemele persoanelor vârstnice

Dreptul la o bătrânețe demnă, autonomă, activă și utilă

Prin „Cartea Albă a Drepturilor Persoanelor Vârstnice” s-a scos în evidență tenacitatea persoanelor vârstnice de a fi utili, de a fi darnici, folositori în comunitățile în care trăiesc.

Uneori suntem admirați pentru vioiciunea și neastâmpărul nostru, alteori suntem criticați că știm prea multe și ne amestecăm în treburile importante ale tinerilor și adulților.

Alteori suntem considerați “de modă veche” care nu înțelegem frământările generațiilor tinere. Este cunoscut conflictul dintre generații, aproape în fiecare familie sau în fiecare comunitate

Dar todeauna vom fi invidiați pentru cea ce am făcut și încă ne străduim să facem și mai multe, în viața care ne este încă rezervată spre a admira lumea în care trăim.

Cu deosebită noblețe așa cum am citat în versurile anterioare „Atunci când sufletul este plin de noblețe, îl putem dăru” în sufletul nostru este în permanență, un moment de așteptare ca să fie respectată demnitatea noastră, a persoanelor vârstnice, prin atitudinea nediscriminatorie a celor din jurul nostru.

Suntem DEMNI, chiar dacă aspectul nostru fizic este modificat și amprenta vârstei și-a spus cuvântul, noi nu ne rușinăm pentru că, purtăm pe cap coroana albă a părului care impune respectul vârstei.

Respect pe care-l dorim și-l merităm, acest respect subliniază o bătrânețe care favorizează siguranța și ne dă puterea de autonomie, combinată cu dorința de a fi activi și utili în folosul familiei, sau al comunității.

Prin activitățile noastre locale, desfășurate prin proiectul

„Cetățeni activi la puterea a treia” oferim posibilitatea ca persoanele vârstnice să se simtă DEMNE, așa cum dorim prin prezentarea Cărții drepturilor persoanelor vârstnice

Astfel prin proiectul nostru, poeții și scriitorii naționali și din diaspora – plecați în stăinătate din zona natală a Bihorului - se simt demni și activi, chiar utili pentru că au transmis volume editate și și-au lansat cărțile într-un cadru festiv la Cercul de poezie organizat în Centrele Sociale Multifuncționale Pentru Persoanele Vârstnice și la Cenaclul Literar Barbu Ștefănescu Delavrancea

(Ca o paranteză și un cuvânt de auto - apreciere – am lansat peste 90 de cărți a cca 20 de poeți și scriitori – persoane vârstnice, pensionare, care au activat în diverse domenii, dar sunt înzestrați cu harul înmănunchierii cuvintelor în versuri).

Cadrele didactice, pensionare, participă, fiind utili și activi prin dăruirea profesiei lor la desfășurarea activităților în cadrul Taberei de vară „Ceata lui Pițigoi” tabără organizată pentru preșcolarii și scolarii. Aceștia sunt îndrumați, în fiecare zi să fie prezenți conform Progranului taberei la activități plăcute, instructive, de dezvoltarea abilităților persoanele, la jocuri, cântece, concursuri, la momente de divertisment și la vizitarea diferitelor obiective importante din Oradea. Tabăra este oferită gratuit participanților.

Poate suntem gârboviți, mersul nostru și-a schimbat ritmul, mergem încet cu pasul apăsător, ca să avem timp și posibilitate să admirăm și să ne minunăm de frumusețile naturii care ne înconjoară și ca să nu scăpăm din vedere cunoștințele care ne salută și cu care comunică, transmitem sentimente și planificăm colaborare pentru evenimentele naționale și internaționale dar și cele din calendarul religioas

Acesta a fost pretextul pentru care am înființat „Clubul AS” al personalităților importante din viața locală. Astfel am oferit persoanelor vârstnice posibilitatea de a-și prezenta activitate de cercetare, a-și face cunoscută perseverența care a contribuit la aprofundarea cunoștințelor profesionale, la descoperirea pasiunilor și talentelor personale în diferite domenii de activitate, ale științei, culturii, picturii, sportului și a artei decorative

Am scos în evidență utilitatea și starea de îmbătrânire activă, conturând DEMNITATEA de care au nevoie toți buncii și străbuncii pentru a câștiga o strălucire în ochii familiei și al urmașilor familie.

Trecând în revistă aceste activități, consider că pentru desfășurarea activităților persoanelor vârstnice este necesar a funcționa și a înființa, în cartierele orașelor, Centrele Sociale Multifuncționale Pentru Persoanele Vârstnice.

Dreptul la protecție și la o viață asigurată „Atunci când sufletul este plin de iubire se poate dăru”, sentimentul de iubire trebuie să vină din partea tuturor care sunt membrii familie, sunt apropiați, sunt membri comunității în care trăiesc

Aceasta pentru că dăruind „iubire” sunt total evitate, excluse altercațiile, neînțelegerile între generații, lipsa de respect față cel adus de spate, fiind gârbovit, față de cel cu un aspect mai neglijent și nu în pas cu moda actuală, față de cel cu părul încărcat de anii pe care îi poartă, față de cel cu sufletul trist dar cu ochii vioi, în care strălucește lumina înțelpciunii și al

(Continuare în pagina 23)

Ing. MIORITA SĂTEANU

**Cetățean de onoare la Municipiului Oradea
Membru în Parlamentul Seniorilor**

(Urmare din pagina 22)

dragostei pentru copii, nepoți și strănepoți.

Pe aceștia, cum poți să-i agresezi fizic, psihic sau verbal?

Agresiuni care implică un risc crescut de a se produce un traumatism, un deces, o daună psihologică, sau privațiune- sau sechestrare personală.

Educația și mai ales informarea persoanelor vârstnice asupra posibilităților de a utiliza prin Ordinul de protecție în apărarea și viața liniștită a persoanei care se află în pericolul violenței de orice natură.

În parteneriat cu Inspectoratul de Poliție al județului Bihor – respectiv prin Departamentul de prevenire și combatere a criminalității am folosit ocazia Zilei de 25 Noiembrie - Ziua Internațională de combaterea violenței- pentru a organiza mese rotunde, conferințe în scopul, de a trage un semnal de atenție asupra posibilităților de a evita agresiunile prin difuzarea pliantelor tipărite în acest scop cu mesaje specifice pentru eliminarea violenței familiale și stradale.

În acest context doresc să solicit vigilența organelor care deliberază în cazul solicitărilor privind trecerea persoanelor vârstnice, singure fără apropiați sau rudeni, repet trecerea în întreținerea și îngrijirea altor persoane.

Completarea legislației prin a verifica cu mare răspundere și a avea certitudinea faptului că persoana care se oferă pentru întreținerea și îngrijirea, persoanei vârstnice, are intenții de dăruire și ajutor și nu de avantaje materiale prin dobândirea agonisiei persoanei pe care legislația în vigoare o acceptă și îi dă acest drept

Chiar și acest aspect de agresiune a fost motivul pentru care în colaborare Direcția de Asistență Socială din Primăria municipiului Oradea am organizat întâlniri și mese rotunde pentru a înștiința și a preveni persoanele vârstnice de efectele nocive ale cazurilor de încredințare pentru îngrijire și ajutor a persoanelor vârstnice în favoarea unor persoane neverificate din punct de vedere al intenției și al corectitudinii serviciului oferit.

Dreptul la asistență socială

Protecția socială o putem defini ca o frumusețe a sufletului, spunând că „Atunci când sufletul este plin de frumusețe o poți dăruie” pentru a oferi comunicare – socializare și în special ajutor, îngrijire, în cazul unor trăiri și stări sociale la limita sau sub limita de risc al persoanelor vârstnice.

În acest scop am asigurat calificarea celor 120 persoane prin proiectul- de fapt -un curs de calificare sub genericul “Dăruiește ajutor pentru un zâmbet de mulțumire”.

Beneficiază de asistență socială și îngrijire la domiciliul persoanelor vârstnice care solicită, dar mai ales persoanele depistate că se confruntă cu probleme mari de viață, acestea primesc ajutor zilnic.

Atenționarea capitolului acesta în Cartea alba se referă la necesitatea asigurării guvernului a cursurilor de calificare pentru asistență socială și îngrijire la domiciliul persoanelor vârstnice.

Mai stringentă este necesitatea asigurării locurilor de muncă instituționalizate pentru asistenți sociali care să beneficieze de retribuția corespunzătoare pentru munca diversificată prestată

Rețeaua actuală prin diverse ONG este prezentă numai în orase, dar... persoane vârstnice, singure, neajutorate sunt și în comunele și satele țării noastre

În schema Primăriilor sunt nominalizați asistenți sociali, cu număr insuficient pentru o populație care are nevoie de ajutor în viața de zi cu zi.

Dreptul la sănătate, servicii medicale, tratamente și îngrijire medicale.

Acest capitol este cel mai necesar a fi îmbunătățit prin Cartea

Albă a drepturilor seniorilor.

Sunt multe probleme legate de exigenta cabinetelor medicale privind planificarea consultațiilor, mă refer la cazurile urgente care necesită primirea la cabinetele medicului de familie imediat pentru a elimina solicitarea ambulanțelor SMURD, cazurile nu totdeauna sunt justificate a fi rezolvate prin apelarea telefonului de urgență 112.

Cea mai mare problemă a tuturor bolnavilor, dar în special a persoanelor vârstnice este incapacitatea necesară pentru acoperirea cerințelor în domeniul tratamentelor ambulatorii privind tratamentele de fizioterapie, chinetoterapie, analizelor clinice medicale, RMN, examenele Dopler, analizele specifice aparatului digestiv – endoscopie, recoscopie- și al aparatului circulator precum și al aparatului locomotor.

Aceste solicitări sunt oferite printr-o programare, cu așteptare îndelungată, așteptare care produce agravarea bolii și implicit diminuarea efectului tratamentului necesar

Este nevoie să crească numărul acestor cabinete atât în orase, sunt foarte necesare și în mediul rural

Cum să vină zilnic o persoană vârstnică la oraș pentru tratament, pe cheltuiala cui ? se pune întrebarea .

Dar este un efort suplimentar față de suferința cauzată de boală să se facă deplasarea de la diferite distanțe comunale pentru un tratament sau chiar o consultație în satele unde nu este asigurată, decât periodic, asistența medicală.

În Centrele Sociale Multifuncționale Pentru Persoane Vârstnice am reușit să organizăm întâlniri pentru educația privind igiena cavității bucale și în special tehnica de îngrijire detara precum și măsuri de prevenire ale bolilor care au provocat pandemia și al evitării stării de disconfort provocat de pericolul caniculei din acest an.

Abordarea celorlalte capitole este o problemă care necesită să fie trecută și în programul organizației pe care o reprezintă și mai ales al preocupărilor membrilor Parlamentului Seniorilor din România, care sub patronajul Confederației Caritas Catolica ne oferă marea posibilitate de a transmite dintr-un unghi special, activitățile desfășurate, precum și concluziile și dorințele de finalizare al problemelor stringente ale persoanelor vârstnice.

Vă mulțumesc pentru posibilitatea de a vă transmite mesajul meu, care în multe cazuri „strigă”, cerând sprijin și rezolvare, pentru cei care solicită ajutorul și aprecierea dumneavoastră, acesta ținând cont de contribuția persoanelor vârstnice la prosepriitatea și progresul țării în toți ani care au precedat intrarea lor în rândul persoanelor vârstnice.

COMEMORARE DORU DINU GLĂVAN LA UN AN DE LA PLECAREA DINTRE NOI

*Istoria clipei se scrie cu sânge, lacrimi și sudoare
Și-n fața icoanei de piatră
Mie mi se face dor de omul Doru Dinu Pavăl Glăvan
Și n-am să-l pot uita niciodată
Când plânge cuvântul hăituit de știrea din ziare
Că peste tristețea din sufletul meu a mai trecut un an!
Dumnezeu să-i călăuzească pașii pe drumul lin
Către casa de rouă zidită-n mântuire și (ne)uitare
Că-ntr-o lume de speranțe și vis a trăit prea puțin!*

P.S. Sâmbătă ora 12,00 la cimitirul din Calea Șagului din Timișoara, preotul Ionel Popescu, membru UZPR Timiș, a săvârșit o slujbă de pomenire la mormântul celui ce a plecat dintre noi în urmă cu un an, Doru Dinu Glăvan, omul cu sufletul risipit prin oameni, un simbol al presei românești. Au fost prezenți familia și ziariști din Filiala „Valeriu Braniște” Timiș.

DUMNEZEU SĂ-L ODIHNEASCĂ ÎN PACE!
Dumitru BUȚOI / UZPR Timiș

